

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 67

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 26 ianuarie 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE INSTANȚELOR DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV	
Încheiere din 25 noiembrie 2019 a Curții de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal	2–3
Sentința civilă nr. 923 din 9 decembrie 2019 a Curții de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal	3–10
Decizia nr. 4.400 din 5 octombrie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal	11–14
ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI	
2. — Ordin pentru modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 89/2018 privind aprobarea Normelor tehnice pentru proiectarea, executarea și exploatarea sistemelor de alimentare cu gaze naturale	15–32

ACTE ALE INSTANȚELOR DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A IX-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

ÎN CHEIERE

Ședința publică din 25 noiembrie 2019

Dosar nr. 3.217/2019

Curtea compusă din:

Președinte: X

Grefier: X

Pe rol se află acțiunea în contencios administrativ formulată de reclamanta X în contradictoriu cu pârâțul Guvernul României, având ca obiect „*anulare act administrativ*”.

La apelul nominal făcut în ședință publică a răspuns reclamanta, prin avocat X, în baza împuternicirii avocațiale aflate la fila 5 din dosar, lipsind pârâțul.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Se face referatul cauzei de către grefierul de ședință, care învederează instanței faptul că la prezenta cauză s-a atașat Dosarul nr. 3.723/2/2019, ca urmare a admiterii excepției de litispendență prin Încheierea de ședință din data de 15.11.2019, după care

Curtea interpelează părțile dacă mai sunt cereri prealabile de formulat sau excepții de invocat.

La interpelarea instanței, reclamanta, prin apărător, învederează că nu mai are cereri sau excepții de invocat.

Curtea acordă cuvântul asupra excepției netimbrării cererii invocate de pârât prin întâmpinare.

Având cuvântul reclamanta, prin apărător, învederează că a timbrat cererea în mod corespunzător, solicitând a fi respinsă excepția netimbrării.

Curtea respinge excepția netimbrării invocată prin întâmpinare de către pârât, avându-se în vedere că la fila 18 din dosar este atașată dovada achitării taxei judiciare de timbru în contul de 50 RON, astfel cum s-a stabilit în sarcina reclamantei prin viza judecătorului.

Curtea acordă cuvântul pe probe.

Având cuvântul, reclamanta, prin avocat, solicită administrarea probei cu înscrisurile de la dosar.

Curtea, deliberând, **în temeiul art. 255 alin. (1) și art. 258 din Codul de procedură civilă, încuviințează în favoarea ambelor părți proba cu înscrisurile** depuse la dosar.

Curtea acordă cuvântul asupra excepțiilor tardivității cererii de chemare în judecată, excepției lipsei de interes invocate de pârât prin întâmpinare, iar, în subsidiar, și pe fondul litigiului.

Având cuvântul reclamanta, prin apărător, solicită respingerea excepției tardivității, termenul de prescripție de 6 luni și termenul de decădere de 1 an se aplică numai în cazul atacării prin acțiune în anulare pe cale separată a actelor administrative cu caracter individual. În cazul de față solicită a se constata că a atacat un act normativ cu caracter general, respectiv Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, fiind aplicabile dispozițiile art. 11 alin. (4) din Legea nr. 554/2004, potrivit căroră controlul judiciar/judecătoresc al actelor administrative cu caracter normativ poate fi efectuat oricând. Pentru aceste motive solicită respingerea excepției tardivității.

Cu privire la excepția lipsei de interes învederează că a formulat această acțiune întrucât cererea de atribuire a unui anumit teren pentru concesionare a fost respinsă în prima instanță de Curtea de Apel București prin hotărârea atașată la

dosarul cauzei, instanța făcând aplicarea articolelor a căror anulare o solicită în prezenta cauză. Astfel cum s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție în recursul în interesul legii, în cazul anulării unui act administrativ cu caracter normativ, acesta aduce efecte pe viitor, dar și inclusiv și în cauzele pendinte care nu au fost definitiv soluționate la momentul la care se solicită anularea actelor administrative cu caracter normativ. Astfel, în situația admiterii cererii și a anulării actului administrativ atacat ieșit din ecuația litigiului pendinte care a fost suspendat de Înalta Curte în recurs, rezidă interesul reclamantei, întrucât, dacă nu ar fi fost oprită cercetarea legalității actului administrativ normativ pe calea excepției de nelegalitate, ar fi fost invocată pe cale de excepție de nelegalitate. Având în vedere că are acest regim juridic, reclamanta a formulat cererea pe cale separată, respectiv prin acțiunea în contencios administrativ. Pentru aceste motive solicită respingerea excepției lipsei de interes.

Având cuvântul în subsidiar pe fondul cauzei, solicită admiterea cererii de chemare în judecată, astfel cum a fost formulată, și anularea în parte a punctului 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 în privința modificării art. 77¹ litera d) din normele de aplicare a Legii nr. 268/2001 și anularea punctului 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, respectiv a întregului art. 77¹, astfel cum a fost modificat prin acest punct 5, pentru motivele arătate pe larg în cererea de chemare în judecată. De asemenea, învederează că reclamanta este proprietară a două active pentru care a solicitat atribuirea unui anumit teren spre concesionare. Prin aceste hotărâri de guvern se răsfrânge în două rânduri voința legiuitorului, respectiv, în primul rând, sub aspectul stării de cuprindere a noțiunii de teren, pentru că legiuitorul deținea terenul de o manieră foarte cuprinzătoare, neinstituind vreo limitare, în timp ce prin această reglementare legislativă prevăzută de punctul 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 se răsfrânge obiectul concesiunii numai la terenurile care se află în incinta activului, o distincție care nu este operată de legiuitor. Și în cazul pct. 5 s-a limitat sfera de aplicare la noțiunea de active, excluzându-se anumite active și operându-se cu niște distincții care nu au fost produse de legiuitor, ambele procedee fiind nepermise și nelegale, avându-se în vedere principiile ierarhiei actelor normative, art. 1 alineatul (5) din Constituția României, precum și articolele indicate privind normele de tehnică legislativă.

Pentru motivele invocate în cuprinsul cererii de chemare în judecată solicită admiterea acțiunii în scurt cum a fost formulată. Învederează că a depus practică judiciară de la Curtea de Apel București și de la Înalta Curte de Casație și Justiție prin care se soluționează definitiv un litigiu și prin care norme din cadrul acestei hotărâri de guvern au fost anulate definitiv pe motive aplicabile și în prezenta cauză. Depune practică judiciară. Menționează că va solicita acordarea cheltuielilor de judecată pe cale separată.

Curtea reține cauza în pronunțare asupra excepțiilor invocate de pârât, iar, în subsidiar, pe fondul cauzei.

CURTEA,

pentru a le da posibilitatea părților de a depune concluzii scrise, în temeiul dispozițiilor art. 396 alin. (1) din Codul de procedură civilă, urmează a dispune amânarea pronunțării.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

DISPUNE:

Amână pronunțarea la data de 9 decembrie 2019.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 25 noiembrie 2019.

Președinte,
X

Grefier,
X

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A IX-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

SENTINȚA CIVILĂ Nr. 923

Ședință publică din 9 decembrie 2019

Dosar nr. 3.217/2019

Curtea compusă din:

Președinte: X

Grefier: X

Pe rol se află acțiunile conexe în contencios administrativ formulate de reclamanta X în contradictoriu cu pârâtul **Guvernul României**, având ca obiect „*anulare act administrativ*”.

Dezbaterile au avut loc în ședință publică din data de 25 noiembrie 2019, fiind consemnate prin încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la data de 9 decembrie 2019, când a dispus următoarele:

CURTEA,

deliberând asupra acțiunii în contencios administrativ de față, constată următoarele:

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul acestei instanțe la data de 31 mai 2019, cu nr. 3.217/2019, reclamanta X în contradictoriu cu pârâtul Guvernul României a solicitat ca, prin hotărârea judecătorească ce se va pronunța, să se dispună:

1. anularea în parte a pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, în privința modificării art. 77¹ lit. d) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 268/2001, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 626/2001;

2. anularea pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, precum și a întregului art. 77¹ din Normele metodologice în forma dată de Hotărârea Guvernului nr. 859/2009;

3. obligarea pârâtului la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de soluționarea prezentei cauze.

În esență, reclamanta arată că X reprezintă o societate comercială având ca domeniu principal de activitate, potrivit actului constitutiv, activitatea de agricultură, respectiv cultivarea plantelor nepermanente.

Începând cu luna aprilie 2014 a inițiat, în temeiul art. 21 alin. (1) din Legea nr. 268/2001, modificată prin Legea nr. 249/2003, diligențe în vederea concesiunii, prin metoda atribuirii directe, a terenului cu destinație agricolă, în suprafață de 1.844,82 ha, situat

pe locul fostei bălți X din localitatea X, județul X, având în vedere faptul că este proprietara următoarelor două active ce justifică atribuirea în concesiune a terenului solicitat:

— X situată în extravilanul comunei X, județul X, având nr. cadastral nr. X, înscris în CF nr. X și compusă din teren (5.713 mp) și construcțiile edificate pe acesta: (i) corp administrativ (185 mp); (ii) dormitoare (28 mp); (iii) atelier mecanic (55 mp); grajd (63 mp); aplecător (112 mp);

— sistemul de irigații îngropat în suprafața de teren a cărui concesiune o solicită.

Reclamanta invocă nelegalitatea pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, de modificare a art. 77¹ lit. d) din Normele metodologice, determinată de încălcarea art. 1 alin. (5) din Constituția României, revizuită, și art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă, prin aceea că se realizează o restrângere a sferei de cuprindere a noțiunii de active numai la cele enumerate la lit. a), b), d), f) ale art. 77¹ din Normele metodologice.

Conform art. 2 alin. (2) din Legea nr. 268/2001, la care face trimitere art. 21¹ alin. (1) din aceeași lege, rezultă că, sub aspectul obiectului concesiunii prin atribuire directă, terenurile cu destinație agricolă reprezintă o categorie foarte largă, incluzând *orice fel de terenuri arabile, legiuitorul nedistingând după cum terenurile arabile s-ar afla în incinta unor active sau ar fi ocupate de active*.

Revenind la art. 21¹ alin. (1) din Legea nr. 268/2001, modificată prin Legea nr. 249/2003, rezultă foarte clar din conținutul normativ al acestui text de lege faptul că legiuitorul a reglementat obiectul concesiunii — terenurile cu destinație agricolă — de o manieră foarte cuprinzătoare, instituind un singur criteriu obiectiv pentru determinarea acestora, anume exploatarea acestora să fie necesară în raport cu activul cumpărat de investitori (terenuri destinație agricolă) de a fi exploatate în raport cu un anumit activ cumpărat de investitori,

legiuitorul (Legea nr. 268/2001, modificată prin Legea nr. 249/2003) neînstituind cerința ca activul respectiv să ocupe/să aibă în incinta sa terenul ce formează obiectul solicitării de concesiune.

Nicio altă limitare/circumstanțiere/calificare suplimentară nu a fost instituită de legiuitor, concluzia interpretării judicioase art. 21¹ alin. (1) din Legea nr. 268/2001, modificată prin Legea nr. 249/2003, fiind în sensul că obiectul concesiunii prin atribuire directă îl poate reprezenta și un teren cu destinație agricolă situat în exteriorul activului cumpărat de investitor.

Însă prin pct. 3 al Hotărârii Guvernului nr. 859/2009 a fost modificat art. 77¹ lit. d) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 268/2001, realizând o operațiune nelegală de adăugare la lege [respectiv la art. 21¹ alin. (1) din Legea nr. 268/2001, modificată prin Legea nr. 249/2003] prin faptul că pentru activele ce implică necesitatea exploatarea unui teren cu destinație agricolă restrânge obiectul concesiunii atribuite direct la terenurile „cu destinație agricolă din incintă, aferent activului”, o atare distincție neregăsindu-se în Legea nr. 268/2001 — actul normativ cu forță juridică superioară.

În aceste condiții, pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, prin care s-a modificat art. 77¹ lit. d) din Normele metodologice, este nelegal întrucât încalcă voința legiuitorului concretizată în art. 21¹ alin. (1) din Legea nr. 268/2001, modificată prin Legea nr. 249/2003, fiind astfel înfrânt principiul ierarhiei și forței juridice al actelor normative, astfel cum acesta este reglementat prin următoarele norme juridice imperative care, de asemenea, au fost încălcate prin actul administrativ dedus judecătii:

— art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit căruia: „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.”;

— art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă, potrivit căruia „actele normative date în executarea legilor, ordonanțelor sau a hotărârilor Guvernului se emit în limitele și potrivit normelor care le ordonă”.

Rațiunea adoptării Legii nr. 249/2003 [prin care a fost introdus art. 21¹ alin. (1) din Legea nr. 268/2001] a fost aceea a atribuirii terenurilor în raport cu necesitatea de exploatare a acestora și caracteristicile activelor achiziționate de investitori. Voința legiuitorului a fost înfrântă însă prin pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, prin care s-a modificat art. 77¹ lit. d) din Normele metodologice, întrucât această reglementare administrativă a restrâns, pentru activele ce implică necesitatea exploatarea unui teren cu destinație agricolă, obiectul concesiunii la terenurile cu destinație agricolă aflate în incintă, aferent activului.

În acest context, pentru argumente care se aplică *mutatis mutandis* în prezenta cauză, în Dosarul nr. 35.615/2/2005, atât Curtea de Apel București, prin Sentința nr. 737 din 24.03.2006, cât și Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 3.969/2006, au dispus anularea unor prevederi din Hotărârea Guvernului nr. 354/2005 de modificare a Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 268/2001, respectiv art. 77¹ lit. c) și e), întrucât și prin respectivele prevederi administrative s-a adăugat la lege, restrângându-se în mod nelegal obiectul concesiunii prin atribuire directă. Astfel, prin Sentința nr. 737 din 24.03.2006, Curtea de Apel București a dispus anularea Hotărârii Guvernului nr. 354/2005 în ceea ce privește lit. c) a art. 77¹.

Pentru toate aceste motive, consideră că pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 de modificare a art. 77¹ lit. d) din Normele metodologice este nelegal, întrucât încalcă voința legiuitorului concretizată în art. 21¹ alin. (1) din Legea nr. 268/2001, modificată prin Legea nr. 249/2003, nesocotind principiul ierarhiei și forței juridice a actelor normative și încălcând art. 1 alin. (5) din Constituția României, revizuită, și art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, sens în care solicită admiterea acțiunii astfel cum a fost formulată.

Cu privire la nelegalitatea pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 de modificare a art. 77¹ lit. d) din Normele metodologice, a întregului art. 77¹ din Normele metodologice în forma dată de Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, arată că, în temeiul Legii nr. 268/2001, legiuitorul a optat pentru reglementarea noțiunii de „active” de o manieră foarte cuprinzătoare, consacându-i acesteia o sferă largă de cuprindere și neînstituindu-i nicio limitare, pe când, prin pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 și art. 77¹ din Normele metodologice, s-a limitat această sferă a noțiunii de active numai la cele enumerate la lit. a), b), d) și f) ale art. 77¹ din Normele metodologice, pe baza unei operațiuni nelegale având în vedere principiul ierarhiei și forței juridice a actelor normative.

Așadar, din observarea art. 77¹ din Normele metodologice (modificat prin pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009), rezultă fără niciun dubiu limitarea sferei noțiunii de „active” numai la cele enumerate la lit. a), b), d) și f) ale art. 77¹ din Normele metodologice.

Elementul central al acestei nelegalități îl reprezintă mai ales abrogarea lit. e) a art. 77¹ din Normele metodologice, întrucât această literă se referea la „alte tipuri de active”, atribuind astfel enumerării de la art. 77¹ din Normele metodologice un caracter exemplificativ, nu limitativ și restrictiv, cum este configurat în prezent la art. 77¹.

În aceste condiții, pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, de abrogare a lit. c) și e) a art. 77¹ lit. d) din Normele metodologice, dar și întregul art. art. 77¹ sunt nelegale, întrucât:

— încalcă voința legiuitorului concretizată în art. 21¹ alin. (1) din Legea nr. 268/2001, modificată prin Legea nr. 249/2003, fiind astfel înfrânt principiul ierarhiei și forței juridice a actelor normative, dar și art. 1 alin. (5) din Constituție și art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, prin aceea că reglementarea administrativă restrânge sfera noțiunii de active consacrată de legiuitor numai la cele enumerate la lit. a), b), d) și f) ale art. 77¹ din Normele metodologice;

— încalcă art. 37 alin. (2) și art. 69 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, prin aceea că reglementarea administrativă, deși este de rang juridic inferior legii, realizează o (i) stabilire a semnificației unui termen („active”) cu care operează Legea nr. 268/2001, lege în executarea căreia a fost emis; și (ii) procedează la restrângerea sferei legislative de cuprindere a noțiunii de „active”, astfel cum aceasta este consacrată în mod larg și cuprinzător prin Legea nr. 268/2001 în art. 21¹ alin. (1).

Rezultă că, în esență, voința legiuitorului în privința sferei de cuprindere a noțiunii de „active” a fost înfrântă prin pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 prin care s-au abrogat lit. c) și e) ale art. 77¹ lit. d) din Normele metodologice, restrângându-se, contrar art. 1 alin. (5) din Constituția României, revizuită, și a art. 4 alin. (3), art. 37 alin. (2) și art. 69 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, această sferă a noțiunii de active numai la cele enumerate la lit. a), b), d) și f) ale art. 77¹ din Normele metodologice.

Mai arată că elementul central al nelegalității pct. 5 al Hotărârii Guvernului nr. 859/2009 îl reprezintă mai ales abrogarea lit. e) a art. 77¹ din Normele metodologice, întrucât această literă se referea la „alte tipuri de active”, atribuind astfel enumerării de la art. 77¹ din Normele metodologice un caracter exemplificativ, ajungându-se astfel ca, prin efectul abrogării respective, enumerarea din cadrul art. 77¹ din Normele metodologice să dobândească un caracter limitativ, aflându-ne, în aceste condiții, în prezența unei operațiuni nelegale de limitare a sferei noțiunii de active consacrate prin art. 21¹ alin. (1) din Legea nr. 268/2001 numai la cele enumerate la lit. a), b), d) și f) ale art. 77¹ din Normele metodologice.

În baza acestor argumente, rezultă că își găsesc aplicabilitate *mutatis mutandis* considerentele reținute de Înalta

Curte de Casație și Justiție citate, iar aceste considerente sprijină criticile privind nelegalitatea pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, cât și a întregului art. 77¹ din Normele metodologice (în forma dată prin Hotărârea Guvernului nr. 859/2009).

În consecință, consideră că atât pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, cât și întregul art. 77¹ din Normele metodologice (în forma dată prin Hotărârea Guvernului nr. 859/2009) încalcă art. 1 alin. (5) din Constituția României, revizuită, și art. 4 alin. (3), art. 37 alin. (2) și art. 69 alin. (1) din Legea nr. 24/2000.

În drept, art. 1 alin. (5) din Constituția României, republicată, art. 4 alin. (3), art. 37 alin. (2) și art. 69 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 și art. 8 din Legea nr. 554/2004.

Probe: înscrisuri.

Pârâțul Guvernului României, prin Secretariatul General al Guvernului, a formulat întâmpinare (filele 28—31), solicitând respingerea acțiunii ca nefondată.

Solicită anularea cererii ca netimbrată, având în vedere faptul că cererea de chemare în judecată este întemeiată pe dispozițiile art. 8 al Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, iar pentru cererea de anulare în tot sau în parte a actului administrativ se datorează o taxă judiciară de timbru în cuantum de 50 lei, potrivit art. 197 din Codul de procedură civilă raportat la art. 16 lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.

Invocă excepția tardivității formulării cererii de chemare în judecată, având în vedere că Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 a fost emisă la data de 22.07.2009, iar la data de 10.08.2009 a fost publicată în Monitorul Oficial, astfel că cererea de chemare în judecată a fost formulată de reclamantă cu depășirea termenului legal prevăzut de art. 11 din Legea nr. 554/2004, cu mult peste un termen rezonabil în interiorul căruia s-ar putea analiza anularea dispozițiilor pct. 3 și pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009.

Invocă excepția lipsei de interes în promovarea și susținerea cererii privind anularea art. 3 și art. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, arătând că, sub aspect temporal, la momentul înființării societății comerciale X, 4 martie 2013, cadrul normativ în domeniu era dat de Hotărârea Guvernului nr. 859/2009. Anularea actului administrativ care face obiectul prezentei cauze, în măsura în care ar fi dispusă de instanța de judecată, în temeiul dispozițiilor art. 52 și art. 126 alin. (6) din Constituția României, revizuită, ar avea efecte doar pentru viitor (*ex nunc*). Dar, în măsura în care, prin admiterea acțiunii, instanța ar dispune anularea prevederilor cuprinse în Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, prin care au fost abrogate literele c) și e) ale art. 77Al din Hotărârea Guvernului nr. 354/2005, aceasta ar însemna o ultraactivare a unor dispoziții cuprinse într-un act administrativ individual.

Fără a aprofunda, pe plan juridic, consecințele ultraactivării unor dispoziții cuprinse în hotărâri ale Guvernului, care opinăm că sunt la fel de periculoase ca și cele ale retroactivării, reclamanta nu are decât un interes aparent, respectiv nu ar avea o situație privilegiată, întrucât aceasta a încheiat Contractul de vânzare-cumpărare nr. 03/20.05.2013 privind sistemul de irigații îngropat sub auspiciile reglementării date de Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, iar nu anterior existenței acesteia, ceea ce nu ar îndreptăți-o decât — eventual — pentru viitor la o solicitare de concesiune.

Dacă interesul reclamantei în promovarea și susținerea prezentei acțiuni este dat de concesiunea prin atribuire directă a terenului agricol pe care sunt amplasate canalele de irigații, putem spune că reclamanta cunoștea sau trebuia să cunoască limitele/posibilitățile de afaceri date de cadrul normativ.

Un alt aspect al invocării și susținerii excepției lipsei de interes în promovarea prezentei cereri îl constituie faptul că, în condițiile în care reclamanta nu va proba dreptul său de proprietate asupra sistemului de irigații, aceasta nici nu a fost, nici nu va fi îndrituită a solicita concesiunea suprafeței de teren de 1.844,82 ha prin metoda atribuirii directe.

Reclamanta a prezentat trunchiat situația de fapt, respectiv doar faptul că a inițiat diligențe în vederea concesiunii, prin metoda atribuirii directe, a terenului cu destinație agricolă, în suprafață de 1.844,82 ha, situat pe locul unei foste bălți X din extravilanul comunei X, județul X.

În fapt, solicitarea acesteia a fost respinsă motivat de către Agenția Domeniilor Statului întrucât nu a făcut dovada calității de proprietar asupra sistemului de irigații, acest aspect făcând obiectul Dosarului nr. 6.668/2014 (în care Guvernul României nu este parte), prin care reclamanta a solicitat revocarea în tot a răspunsului dat de Agenția Domeniilor Statului și încheierea contractului de concesiune. Prin Sentința civilă nr. 770 din 18.03.2015, pronunțată de Curtea de Apel București în Dosarul nr. 6.668/2014, instanța de fond a respins ca nefondată acțiunea formulată de reclamanta X. Judecarea recursului formulat de reclamanta recurentă este suspendată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin încheierea de ședință de la data de 22.01.2019 până la soluționarea definitivă a Dosarului nr. 365/2019 al Curții de Apel București, acesta fiind soluționat prin Sentința nr. 150 din 15.05.2019 în sensul respingerii acțiunii ca inadmisibile pentru lipsa plângerii prealabile. Reclamanta a formulat plângere prealabilă la 29.05.2019 și a promovat cererea de chemare în judecată care face obiectul prezentei cauze, prin reiterarea în fapt și în drept a motivelor cuprinse în cererea de chemare în judecată care a făcut obiectul Dosarului nr. 365/2019.

Pe fondul cererii, solicită respingerea cererii ca nefondată, arătând că la elaborarea Hotărârii Guvernului nr. 859/2009 au fost respectate dispozițiile Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, precum și cele cuprinse în Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2009, proiectul actului administrativ fiind avizat favorabil de Ministerul Finanțelor Publice și Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești (în prezent, Ministerul Justiției).

Analizând rațiunile care au stat la baza emiterii Hotărârii Guvernului nr. 859/2009, astfel cum se indică în nota de fundamentare, observăm faptul că punctele c) și e) ale art. 77¹ din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 268/2001, privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 626/2001 au fost anulate prin hotărâri definitive și irevocabile de către instanțele de judecată. Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, astfel cum era organizat la acea dată, a avut obligația de a pune în executare hotărârea instanței, deci a iniția un proiect de act normativ care să înlăture dispozițiile constatate a fi nelegale.

În aceste condiții, solicitarea reclamantei privind anularea punctului 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 [prin care s-au abrogat literele c) și e) ale art. 77¹] este inadmisibilă prin raportare la autoritatea de lucru judecat.

În ceea ce privește solicitarea reclamantei de anularea parțială a punctului 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 în privința modificării art. 77¹ lit. d) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 268/2001, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, cu modificările și completările ulterioare, aceasta este nefondată întrucât modificarea survenită

nu este de natură a restrânge obiectul concesiunii potrivit voinței legiuitorului, ci este dată „pentru o corectă aplicare a legii”, astfel cum menționează inițiatorul în nota de fundamentare.

Probe: proba cu înscrisuri.

Prin **Încheierea de ședință din data de 15.11.2019**, pronunțată în dosarul nr. 3.723/2/2019, Curtea de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal a admis **excepția litispendenței și a trimis dosarul la dosarul de față.**

Curtea a respins ca neîntemeiată excepția netimbrării cererii, a încuviințat proba cu înscrisuri și a rămas în pronunțare asupra excepțiilor și a fondului cauzei, în subsidiar.

A) Analizând cu prioritate, potrivit art. 248 alin. (1) din Codul de procedură civilă, excepția tardivității formulării cererii, constată următoarele:

Pârâtul a invocat tardivitatea acțiunii în anulare raportat la prevederile art. 11 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, însă acestea nu sunt aplicabile cauzei de față motivat de faptul că actul contestat este un act administrativ cu caracter normativ, și nu un act cu caracter individual, cum susține pârâtul.

Curtea arată că pârâtul însuși face apărări contradictorii în cauză, susținând în cadrul excepției invocate faptul că actul contestat, Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, este un act cu caracter individual, iar pe fondul cauzei arată că este un act cu caracter normativ, adoptat cu respectarea Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

În privința caracterului actului administrativ contestat, Curtea arată că *actul administrativ normativ* este emis în scopul organizării executării legii și cuprinde reglementări formulate abstract, cu caracter obligatoriu pentru un număr nedeterminat de subiecte de drept sau situații care se încadrează în ipoteza normei pe care o instituie, determinate fiind numai criteriile pentru stabilirea sferei destinatarilor, iar nu fiecare beneficiar în parte. Spre deosebire de acesta, *actul administrativ individual* este emis în scopul executării în concret a legii, adresându-se unui anumit destinatar sau unei pluralități de destinatari, determinat expres în cuprinsul său. În analiza naturii juridice a unui act administrativ, esențiale sunt efectele juridice pe care le produce, natura măsurilor dispuse în conținutul său, iar nu forma sau denumirea acestuia.

În cauza de față, reclamantul invocă *nelegalitatea unor dispoziții ale Hotărârii Guvernului nr. 859/2009 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 626/2001.*

Actul modificat prin actul contestat în cauza de față este reprezentat tot de o hotărâre de Guvern, ce aprobă Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, prevăzute în anexa care face parte integrantă din aceasta.

Astfel, prevederile contestate ca nelegale, ce sunt supuse verificării instanței de contencios administrativ, sunt și ele norme metodologice de aplicare a legii, fiind parte din actul inițial modificat și completat. Actul contestat a fost deci emis în scopul organizării executării legii și cuprinde reglementări formulate abstract, cu caracter obligatoriu pentru un număr nedeterminat de subiecte de drept sau situații care se încadrează în ipoteza normei pe care o instituie, determinate fiind numai criteriile pentru stabilirea sferei destinatarilor, iar nu fiecare beneficiar în parte.

Mai mult, calificarea actului modificat, Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, ca fiind act administrativ cu caracter normativ s-a

făcut și prin considerentele Deciziei nr. 3.969 din 14.11.2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția contencios administrativ și fiscal (filele 44—47), aceasta având autoritate de lucru judecat.

În raport cu aceste considerente, Curtea arată că sunt aplicabile acțiunii de față dispozițiile art. 11 alin. (4) teza finală din Legea nr. 554/2004, care prevăd că actele administrative cu caracter normativ pot fi atacate *oricând*.

Or, nefiind stabilit de lege un termen de decădere ori de prescripție a dreptului la acțiune, Curtea va respinge excepția tardivității formulării cererii reclamantei ca neîntemeiată.

B) Excepția lipsei de interes a reclamantei a fost invocată de pârât prin raportare la faptul că prezenta hotărâre nu i-ar mai putea aduce reclamantei vreun folos practic, în condițiile în care efectele acesteia se pot produce doar pentru viitor.

Curtea arată că reclamanta justifică în cauza de față folosul practic, interesul său fiind determinat, legitim, personal, născut și actual, astfel cum prevăd dispozițiile art. 33 din Codul de procedură civilă.

Mai mult, aceasta invocă existența unei vătămări a drepturilor sale prin dispozițiile a căror anulare o solicită prin acțiune, aceasta constând în faptul că cererea sa de concesiune prin metoda atribuirii directe a terenului în suprafață de 1.844,82 ha, situat pe locul fostei bălți X din X, X, a fost respinsă chiar pentru neîndeplinirea condițiilor stabilite prin art. 77¹ lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, contestat, dar și în raport cu abrogarea art. 77¹ lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001 prin Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 (fila 21 verso). Curtea de Apel București — Secția contencios administrativ și fiscal a respins plângerea reclamantei, făcând aplicarea aceluiași dispoziții legale contestate în cauza de față, însă cauza este suspendată în faza recursului — Dosar nr. 6.668/2/2014 (extras Ecris).

Nici susținerea pârâtului în sensul că cererea reclamantei ar fi fost respinsă întrucât aceasta nu ar fi făcut dovada calității de proprietar asupra sistemului de irigații nu este întemeiată, Curtea reținând faptul că, prin Sentința civilă nr. 770 din 18.03.2015, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 6.668/2/2014, s-a arătat expres faptul că este „lipsită de relevanță împrejurarea că reclamanta este proprietara sistemului de irigații îngropat în terenul ce face obiectul solicitării de concesiune, în condițiile în care art. 77¹ lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001 (text legal introdus prin articolul unic al Hotărârii Guvernului nr. 354/2005, ce permitea concesiunea prin atribuire directă numai a terenului cu destinație agricolă pe care sunt amplasate efectiv canalele de irigații) a fost abrogat prin Hotărârea Guvernului nr. 859/2009” (fila 21 verso).

Or, instanța nu a mai analizat acest motiv al autorității în condițiile aplicării art. 77¹ lit. d) modificat și abrogării art. 77¹ lit. c), reclamanta justificându-și în mod evident interesul în formularea acțiunii în anularea acestor prevederi legale și a celei care le abrogă, vătămarea constând tocmai în faptul că pe ele și-a întemeiat autoritatea refuzul de concesiune, refuz ce este contestat în instanță ca fiind nejustificat, iar soluția nu este definitivă.

Astfel, susținerea pârâtului este neîntemeiată motivat de faptul că litigiul ce are ca obiect anularea actului administrativ individual nu a fost soluționat definitiv, soluția ce urmează a fi pronunțată în cauza de față cu privire la legalitatea actului normativ în temeiul căruia a fost emis actul individual putând produce efecte în raport cu prevederile art. 23 din Legea nr. 554/2004, astfel cum au fost interpretate prin decizia ÎCCJ nr. 10/2015.

Mai mult, în cadrul soluționării excepției lipsei de interes a acțiunii în contenciosul administrativ, este suficient să fie invocată vătămarea produsă reclamantei prin actul contestat, verificarea existenței acesteia ținând de analiza fondului acțiunii în anularea actului.

Pentru toate aceste motive, având în vedere dispozițiile art. 33 din Codul de procedură civilă, art. 1 alin. (1) și art. 8 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, Curtea va respinge excepția lipsei de interes a reclamantei ca neîntemeiată.

C) Pe fondul cauzei, Curtea arată că reclamanta a invocat:

1. nelegalitatea *modificării art. 77¹ lit. d)* din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001 prin pct. 3) din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009;

2. nelegalitatea *abrogării art. 77¹ lit. c) și e)* din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001 prin pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 și

3. nelegalitatea *întregului art. 77¹* din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, astfel cum a fost acesta modificat prin Hotărârea Guvernului nr. 859/2009.

Motivul de nelegalitate invocat este reprezentat de faptul că pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 adaugă la lege în mod nejustificat, iar pct. 5 din același act realizează o restrângere a sferei de cuprindere a noțiunii de active numai la cele enumerate de lit. a), b), d) și f) din art. 77¹, acestea fiind făcute cu respectarea principiului ierarhiei și forței juridice a actelor normative.

Pentru a face analiza criticilor de nelegalitate invocate de reclamantă, Curtea va enumera **normele juridice a căror analiză face obiectul cauzei,** în forma acestora înainte și după modificările aduse prin pct. 3 și 5 ale Hotărârii Guvernului nr. 859/2009:

I) **Legea nr. 268/2001** privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, *forma în vigoare la data formulării acțiunii* (text în vigoare începând cu data de 11 iunie 2017) prevede:

**„CAPITOLUL I
Dispoziții generale**

Art. 1. — Prin prezenta lege se reglementează:

a) cadrul juridic privind privatizarea societăților comerciale agricole care dețin în exploatare terenuri cu destinație agricolă, constituite în conformitate cu Legea nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale;

b) statutul juridic al Agenției Domeniilor Statului;

c) administrarea societăților comerciale și regimul concesiunii sau arendării terenurilor proprietate publică și privată a statului, aflate în exploatarea acestora.

Art. 2. — (1) Prevederile prezentei legi se aplică și societăților comerciale rezultate în urma divizării sau fuziunii societăților comerciale care dețin în exploatare terenuri cu destinație agricolă, precum și societăților naționale care funcționează sub autoritatea Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale.

(2) Prin **terenuri cu destinație agricolă** se înțelege: **terenuri agricole productive** — *arabile, vii, livezi, pepiniere viticole, pomicele, plantații de hamei și duzi, pășuni, fânețe, sere, solarii, răsadnițe și altele asemenea* —, cele cu vegetație forestieră, dacă nu fac parte din amenajamente silvice, pășuni împădurite, cele ocupate cu construcții și instalații zootehnice, amenajări piscicole și de îmbunătățiri funciare, drumuri tehnologice și de exploatare agricolă, platforme și spații de depozitare care servesc nevoilor producției agricole și terenuri neproductive care pot fi amenajate și folosite pentru producția agricolă.

(3) Prevederile prezentei legi reglementează regimul juridic al terenurilor cu destinație agricolă, proprietate publică sau privată a statului, aflate în administrarea Agenției Domeniilor Statului.”

„C. Procedura concesiunii prin atribuire directă

Art. 211. — (1) **Terenurile cu destinație agricolă**, care nu fac parte din capitalul social al societăților comerciale prevăzute la art. 1 și art. 2 alin. (1), **vor fi atribuite direct spre concesiune investitorilor care au cumpărat acțiuni sau active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă**, astfel cum este definit la art. 2 alin. (2).”

II) **Hotărârea Guvernului nr. 626 din 6 iulie 2001** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului (*forma în vigoare înainte de modificarea și completarea prin H.G. nr. 859/2009*):

„Art. 77¹. — Investitorilor care au cumpărat acțiuni sau active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă **li se atribuie direct în concesiune, potrivit art. 211 alin. (1) din lege, teren cu destinație agricolă**, astfel:

a) pentru plantații de orice fel — vii, livezi, pepiniere viticole, pomicele, plantații de hamei și duzi, sere, solarii, răsadnițe — pot concesiunea prin atribuire directă următoarele tipuri de teren cu destinație agricolă: productiv — arabil, precum și teren cu destinație agricolă aflat sub vii, livezi, pepiniere viticole, pomicele, plantații de hamei și duzi, pășuni, fânețe, sere, solarii, răsadnițe, cât și neproductiv — drumuri tehnologice și de exploatare agricolă;

b) pentru capacități de producție din zootehnie pot concesiunea prin atribuire directă teren cu destinație agricolă: productiv — arabil, pășuni și fânețe, cât și neproductiv — drumuri tehnologice și de exploatare agricolă;

c) pentru *amenajări de îmbunătățiri funciare* pot concesiunea prin atribuire directă **numai terenul cu destinație agricolă pe care sunt amplasate efectiv canalele de irigații** sau de desecări;

d) pentru spații de depozitare pot concesiunea prin atribuire directă teren cu destinație agricolă neproductiv reprezentând drumuri tehnologice și de exploatare agricolă și platforme care servesc nevoilor producției agricole;

e) **pentru alte tipuri de active pot concesiunea teren cu destinație agricolă neproductiv**.

Art. 77² — Suprafața de teren cu destinație agricolă, care se atribuie direct prin concesiune potrivit art. 77¹, se stabilește prin instrucțiunile de aplicare a prezentelor norme, care se aprobă prin ordin al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale.”

III) **Hotărârea Guvernului nr. 626/2001** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului (*forma în vigoare la data formulării acțiunii, astfel cum a fost modificată și completată prin Hotărârea Guvernului nr. 859/2009*)

„Art. 77¹. — Investitorilor care au cumpărat acțiuni sau active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă li se atribuie direct în concesiune, potrivit art. 211 alin. (1) din lege, teren cu destinație agricolă, astfel:

a) pentru plantații de orice fel — vii, livezi, pepiniere viticole, pomicele, plantații de hamei și duzi, sere, solarii, răsadnițe, altele asemenea — pot concesiunea prin atribuire directă terenuri cu destinație agricolă: productiv — arabil, precum și teren cu destinație agricolă aflat sub vii, livezi, pepiniere viticole, pomicele, plantații de hamei și duzi, pășuni, fânețe, sere, solarii, răsadnițe, altele asemenea, curți-construcții, drumuri tehnologice și de exploatare și terenuri neproductive care pot fi amenajate și folosite pentru producția agricolă;

b) pentru capacități de producție din zootehnie pot concesiunea prin atribuire directă teren cu destinație agricolă

productiv — arabil, pășuni, fânețe, cele cu vegetație forestieră, dacă nu fac parte din amenajamente silvice, pășuni împădurite, curți-construcții și instalații zootehnice, drumuri tehnologice și de exploatare agricolă și terenuri neproductive care pot fi amenajate și folosite pentru producția agricolă;

c) * Abrogată**

d) pentru platforme betonate și spații de depozitare care servesc nevoilor producției agricole, fabrici de nutrețuri combinate dezafectate **sau active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă, precum sedii de societăți comerciale agricole, sedii de ferme agricole, cantine, dormitoare, ateliere mecanice, pot concesiona teren cu destinație agricolă din incintă, aferent activului;**

e) * Abrogată**

f) pentru amenajări piscicole pot concesiona prin atribuire directă terenul aflat permanent sub luciul de apă aferent activului, precum și terenul cu destinație agricolă, necesar exploatării acestuia.”

IV) **Hotărârea nr. 859 din 22 iulie 2009** pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a **Legii nr. 268/2001** privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, aprobate prin **Hotărârea Guvernului nr. 626/2001**

„3. **La articolul 77¹, literele a), b) și d) se modifică și vor avea următorul cuprins:**

«a) pentru plantații de orice fel — vii, livezi, pepiniere viticole, pomicele, plantații de hamei și duzi, sere, solarii, răsadnițe, altele asemenea — pot concesiona prin atribuire directă terenuri cu destinație agricolă: productiv — arabil, precum și teren cu destinație agricolă aflat sub vii, livezi, pepiniere viticole, pomicele, plantații de hamei și duzi, pășuni, fânețe, sere, solarii, răsadnițe, altele asemenea, curți-construcții, drumuri tehnologice și de exploatare și terenuri neproductive care pot fi amenajate și folosite pentru producția agricolă;

b) pentru capacități de producție din zootehnie pot concesiona prin atribuire directă teren cu destinație agricolă productiv — arabil, pășuni, fânețe, cele cu vegetație forestieră, dacă nu fac parte din amenajamente silvice, pășuni împădurite, curți-construcții și instalații zootehnice, drumuri tehnologice și de exploatare agricolă și terenuri neproductive care pot fi amenajate și folosite pentru producția agricolă;

d) pentru platforme betonate și spații de depozitare care servesc nevoilor producției agricole, fabrici de nutrețuri combinate dezafectate **sau active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă, precum sedii de societăți comerciale agricole, sedii de ferme agricole, cantine, dormitoare, ateliere mecanice, pot concesiona teren cu destinație agricolă din incintă, aferent activului;**».

4. **La articolul 77¹ se introduce o nouă literă, litera f), cu următorul cuprins:**

«f) pentru amenajări piscicole pot concesiona prin atribuire directă terenul aflat permanent sub luciul de apă aferent activului, precum și terenul cu destinație agricolă, necesar exploatării acestuia.»

5. La articolul 77¹, literele c) și e) se abrogă.”

Pârătul a invocat în cauză faptul că actul normativ contestat, Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, care modifică și completează normele metodologice, a fost adoptat în scopul punerii în executare a Sentinței civile nr. 737 din 24.03.2006, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția contencios administrativ și fiscal, astfel cum a fost aceasta modificată prin Decizia civilă nr. 3.969 din 14.11.2006 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția contencios administrativ și fiscal (filele 44—47).

Curtea arată că prin aceste hotărâri judecătorești s-au anulat lit. c) și e) ale art. 77¹ din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001 (forma astfel cum fusese modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 354/2005), care prevedeau următoarele:

„c) pentru amenajări de îmbunătățiri funciare pot concesiona prin atribuire directă *numai* terenul cu destinație agricolă *pe care sunt amplasate efectiv canalele de irigații* sau de desecări;”;

„e) pentru alte tipuri de active pot concesiona teren cu destinație agricolă *neproductiv*”.

În ceea ce privește lit. c), Înalta Curte a stabilit faptul că această prevedere este nelegală deoarece limitează un drept stabilit de lege printr-un act normativ de rang inferior. Astfel, se constată că art. 77¹ lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001 restrânge nejustificat dreptul prevăzut de legea în a cărei aplicare a fost emisă norma, deci de Legea nr. 268/2001.

Or, în raport de considerentele instanței supreme, Curtea arată că autoritatea s-ar fi conformat acestora doar dacă ar fi reglementat situația amenajărilor de îmbunătățiri funciare în sensul arătat de instanță, respectiv modificarea textului lit. c) în sensul că „*pot face obiectul concesiunii toate bunurile care alcătuiesc infrastructura de îmbunătățiri funciare aparținând domeniului public al statului înscrise în lista din anexa nr. 2 la Legea îmbunătățirilor funciare nr. 138/2004, aflate în administrarea societăților comerciale care se privatizează în baza Legii nr. 268/2001*” (fila 45).

Și pentru art. 77¹ lit. e) situația este similară. Astfel, ÎCCJ a stabilit că norma prevăzută de lit. e) *este nelegală motivat de faptul că exclude de la atribuire terenurile productive — arabile pentru această categorie de active, în condițiile în care actul normativ de rang superior* (legea în aplicarea căreia sunt adoptate normele metodologice) *nu prevede o asemenea distincție*, rațiunea legii fiind cea de a atribui terenurile „în raport cu necesitatea de exploatare a acestora și a caracteristicilor activelor în discuție, fără a se stabili anumite elemente de identificare a caracteristicilor acestora și criteriile pentru determinarea necesității exploatării lor” (fila 46 verso).

În raport cu aceste argumente, Curtea arată că este neîntemeiată susținerea pârătului în sensul că abrogarea lit. c) și e) din art. 77¹ ar fi fost făcută în executarea hotărârii Înaltei Curți, considerentele acestei hotărâri prevăzând tocmai faptul că lit. c) și e) restrâng drepturile acordate prin art. 21¹ din Legea nr. 268/2001. *Dacă pârătul ar fi intenționat să dea eficiență hotărârii instanței supreme, acesta ar fi modificat prevederile în sensul arătat expres de Curte și nu le-ar fi abrogat pur și simplu, fără a le înlocui cu alte norme.*

Situația de fapt a reclamantei, în raport de care se vor analiza nelegalitatea pct. 3 și 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 și a art. 77¹ din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, forma după modificarea prin Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, și existența vătămării dreptului reclamantei prin nelegalitatea constatată, este următoarea:

Reclamanta a solicitat Agenției Domeniilor Statului concesionarea, prin metoda atribuirii directe, a terenului în suprafață de 1.844,82 ha, situat pe locul fostei bălți X din localitatea X, județul X, aceasta susținând că este proprietară a activului X X. Agenția Domeniilor Statului a refuzat concesionarea prin Adresa nr. 17.067 din 26.08.2014, contestată de reclamantă în Dosarul nr. 6.668/2/2014, care se află în faza recursului, suspendat până la soluționarea definitivă a altui dosar.

Prin **Sentința civilă nr. 770 din 18.03.2015, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 6.668/2/2014, care nu este definitivă**, instanța a stabilit faptul că „refuzul autorității este justificat, având în vedere că, potrivit art. 77¹ lit. d) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 268/2001, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, pentru sediile de ferme agricole, proprietarii acestora pot concesiona teren cu destinație agricolă *din incintă, aferent activului*, sub rezerva dovedirii

necesității exploatării terenului. Or, astfel cum rezultă din Contractul de vânzare-cumpărare autentificat cu nr. 731 din 9.05.2014 de notarul public X (filele 50—54), imobilul X X este compus din teren în suprafață de 5.713 mp și construcțiile edificate pe acesta. Este deci evident că terenul a cărei concesionare este solicitată de reclamantă nu se află în incinta fermei.”

De asemenea, prin considerentele aceleiași hotărâri, s-a stabilit faptul că este „lipsită de relevanță împrejurarea că reclamanta este proprietara sistemului de irigații îngropat în terenul ce face obiectul solicitării de concesiune, în condițiile în care art. 77¹ lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001 (text legal introdus prin articolul unic al Hotărârea Guvernului nr. 354/2005, ce permitea concesionarea prin atribuire directă numai a terenului cu destinație agricolă pe care sunt amplasate efectiv canalele de irigații) a fost abrogat prin HG nr. 859/2009”.

În esență, instanța de fond a stabilit că reclamanta nu are dreptul să concesioneze terenul din mai multe motive, unul fiind acela că nu îndeplinește condiția de a se afla în incinta fermei, condiție prevăzută de art. 77¹ lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, iar altul, cel privind abrogarea art. 77¹ lit. c), care prevedea posibilitatea concesionării prin atribuire directă a terenului cu destinație agricolă pe care sunt amplasate efectiv canalele de irigații.

Analizând criticile de nelegalitate invocate de reclamantă. Curtea constată următoarele:

1. Prin **pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009** s-a completat art. 77¹ lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 268/2001, în sensul că s-a prevăzut expres că: „pentru active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă, precum sedii de societăți comerciale agricole, sedii de ferme agricole, cantine, dormitoare, ateliere mecanice, pot concesiona teren cu destinație agricolă **din incintă**, aferent activului”.

Critica reclamantei este întemeiată deoarece dispozițiile reglementate de art. 21¹ alin. (1) din Legea nr. 268/2001, care prevăd dreptul de concesionare directă a investitorilor, care au cumpărat active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă, pentru terenurile cu destinație agricolă, care nu fac parte din capitalul social al societăților comerciale prevăzute la art. 1 și art. 2 alin. (1) din lege, nu limitează acest drept la terenurile din incintă.

Curtea arată că sunt relevante în analiza acestei critici următoarele considerente ale instanței supreme care s-a pronunțat anterior cu privire la legalitatea unor dispoziții din art. 77¹ din Hotărârea Guvernului nr. 268/2001:

„Din logica internă a textului, ca, de altfel, și din expunerea de motive la Legea nr. 249/2003 rezultă fără dubii că voința legiuitorului a fost aceea de a concesiona, prin atribuire directă, investitorilor care au cumpărat acțiuni sau active aflate în patrimoniul societăților comerciale supuse privatizării suprafețele de teren necesare exploatării acestora, care nu au făcut parte din capitalul social al respectivei societăți și au fost supuse procesului de concesionare sau arendare.

Condițiile impuse de text pentru a se aplica această nouă procedură de concesionare sunt, așadar, ca investitorii să fi cumpărat acțiuni sau active, acestea să implice necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă, astfel cum este definit la art. 2 alin. (2), iar terenul respectiv să nu facă parte din capitalul social al societății comerciale supuse privatizării.

La adoptarea acestei legi au fost avute în vedere acele situații în care exploatarea activelor nu se poate realiza independent de terenurile aferente, precum și necesitatea acordării unor noi facilități sectorului zootehnic la concesionarea terenului cu destinație agricolă, în vederea asigurării unei baze furajere optime și la costuri adecvate.

(...)

Potrivit art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă, actele normative date în executarea legilor, ordonanțelor sau a hotărârilor Guvernului se emit în limitele și potrivit normelor care le ordonă, iar în conformitate cu art. 35 alin. (2) din aceeași lege, dacă o noțiune sau un termen nu este consacrat sau poate avea înțelesuri diferite, semnificația acestora în context se stabilește prin actul normativ ce le instituie, în cadrul dispozițiilor generale sau într-o anexă destinată lexicului respectiv și devine obligatorie pentru actele normative din aceeași materie.

De asemenea, intervențiile legislative pentru clarificarea unor norme legale se pot realiza numai în condițiile art. 67 din aceeași lege, respectiv printr-un act normativ interpretativ de același nivel cu actul vizat, prin dispoziții interpretative cuprinse într-un nou act normativ sau prin modificarea dispozițiilor al căror sens trebuie clarificat și, în toate cazurile, cu respectarea drepturilor câștigate.”

Astfel, se constată că limitarea impusă prin art. 77¹ lit. d) teza finală din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, astfel cum a fost modificat prin pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, la concesionarea directă exclusiv a terenurilor cu destinație agricolă din incintă, aferente activului, este nelegală deoarece limitează (restrânge) dreptul stabilit printr-un act juridic cu rang superior.

Au fost astfel încălcate normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, respectiv art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, care prevăd că „actele normative date în executarea legilor, ordonanțelor sau a hotărârilor Guvernului se emit în limitele și potrivit normelor care le ordonă”.

2. În ceea ce privește **pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009**, prin care s-au abrogat lit. c) și e) ale art. 77¹ din Hotărârea Guvernului nr. 268/2001, Curtea arată că reclamanta a probat exclusiv vătămarea ce i-a fost adusă prin abrogarea lit. c), nefiindu-i aplicabile dispozițiile lit. e).

Curtea a arătat deja, în cadrul situației de fapt reținute anterior, faptul că refuzul autorității de a-i concesiona reclamantei terenul s-a întemeiat exclusiv pe prevederile art. 77¹ lit. d), modificat prin pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, și pe faptul că lit. c) a fost abrogată prin același pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, fără însă a se face vreo referire la abrogarea lit. e) ori aplicabilitatea acesteia în cauză.

În ceea ce privește abrogarea prin pct. 5 a lit. c) din art. 77¹, Curtea a respins deja ca neîntemeiată susținerea pârâtului în sensul că aceasta ar fi fost făcută în executarea hotărârii Înaltei Curți, considerentele acestei hotărâri prevăzând tocmai faptul că lit. c) restrânge drepturile acordate prin art. 21¹ din Legea nr. 268/2001, reținând faptul că, dacă pârâtul ar fi intenționat să dea eficiență hotărârii instanței supreme, acesta ar fi modificat prevederile în sensul arătat expres de aceasta, și nu le-ar fi abrogat fără a le înlocui cu alte norme.

Or, prin simpla abrogare a prevederii legale care acorda dreptul la concesionare pentru terenul cu destinație agricolă pe care sunt amplasate efectiv canalele de irigații, fără a fi înlocuită cu o prevedere legală similară (dar nerestrictivă) ori măcar cu o prevedere generală, care să includă aceste tipuri de terenuri, au fost, de asemenea, încălcate dispozițiile art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, deoarece prin această abrogare s-a limitat din nou dreptul prevăzut de art. 21¹ din Legea nr. 268/2001.

Această abrogare a lit. c) trebuie, de asemenea, interpretată și în contextul modificării lit. d). Astfel, terenurile cu destinație agricolă pe care sunt amplasate efectiv canalele de irigații la care se referea lit. c) ar putea fi încadrate în completarea făcută prin pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 la lit. d), care prevede generic concesionarea terenurilor cu destinație agricolă, însă lit. d) a operat din nou o limitare, impunând condiția ca terenurile să fie în incintă, iar Curtea a arătat deja faptul că aceasta este nelegală.

Pentru aceste motive, Curtea arată că simpla abrogare a lit. c) nu ar fi fost nelegală dacă la lit. d) nu s-ar fi prevăzut condiția limitativă „din incintă”, care presupune că se pot concesiona exclusiv terenurile cu destinație agricolă pe care sunt amplasate efectiv canalele de irigații din incintă.

În raport deci de considerentele deja arătate și interpretând sistematic normele legale, se constată nelegalitatea pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 doar în privința abrogării lit. c) din art. 77¹ din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001.

Se reține astfel faptul că prin abrogarea lit. c) coroborată cu modificarea lit. d) într-un sens, de asemenea, restrictiv, reclamanta a fost vătămată în dreptul pe care îl invocă, prevăzut de art. 21¹ alin. (1) din Legea nr. 268/2001, acela de a i se atribui în concesiune un teren despre care susține că îndeplinește condițiile impuse de text, și anume: 1. investitorii să fi cumpărat acțiuni sau active; 2. acestea să implice necesitatea exploatarea unui teren cu destinație agricolă, astfel cum este definit la art. 2 alin. (2); iar 3. terenul respectiv să nu facă parte din capitalul social al societății comerciale supuse privatizării.

În ceea ce privește nelegalitatea abrogării art. 77¹ lit. e) din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001 prin pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, Curtea arată că reclamanta nu a invocat vreodată faptul că terenul pe care îl solicită a-i fi atribuit în concesiune ar fi un teren cu destinație agricolă neproductiv.

Mai mult, criticile sale de nelegalitate, atât în ceea ce privește abrogarea lit. e), cât și în ceea ce privește noua formă a întregului art. 77¹, au vizat, de fapt, restrângerea sferei de cuprindere a noțiunii de active numai la cele enumerate de lit. a), b), d) și f) din art. 77¹, iar scopul urmărit de reclamantă, acela de a se constata nelegalitatea acestei restrângeri, a fost atins prin faptul că s-a constatat nelegalitatea modificării lit. d), nejustificându-se în acest context anularea abrogării lit. e) ori anularea întregului art. 77¹.

În acest sens, Curtea arată că modificările aduse art. 77¹ prin pct. 3, 4 și 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, interpretate sistematic, impun două condiții suplimentare față de cele stabilite de legea în aplicarea căreia au fost adoptate, respectiv limitarea noțiunii de active la cele enumerate de lit. a), b), d) și f) și limitarea dreptului de concesiune la terenurile cu destinație agricolă care sunt în incinta acestor active cumpărate

de investitori. Acestea sunt însă nelegale, fiind adoptate cu nerespectarea aceluiași norme de tehnică legislativă care impun ca actele cu forță juridică inferioară să nu poată adăuga ori limita drepturile prevăzute de acte cu formă juridică superioară, fapt deja constatat de instanță anterior.

Deși constată întemeiate toate motivele de nelegalitate invocate de reclamantă prin cerere, Curtea arată că acestea atrag exclusiv anularea în parte a pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, doar în privința modificării lit. d) din art. 77¹ din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001 și a pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 doar în privința abrogării lit. c) din art. 77¹ din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, în raport cu vătămarea ce i-a fost efectiv produsă reclamantei.

Nu se impune astfel anularea pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 în privința abrogării lit. e) din art. 77¹ din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, având în vedere că reclamanta nu a fost vătămată prin aceasta pentru motivele arătate anterior. Nu se justifică nici anularea întregului art. 77¹ din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, astfel cum a fost modificat prin pct. 3, 4 și 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, vătămarea produsă reclamantei prin acestea fiind deja înlăturată prin anularea modificării lit. d) și a abrogării lit. c) din art. 77¹. Astfel, condițiile suplimentare impuse de acestea, respectiv limitarea noțiunii de active la cele enumerate de lit. a), b), d) și f) și limitarea dreptului de concesiune la terenurile cu destinație agricolă care sunt în incinta acestor active cumpărate de investitori, au fost deja înlăturate de instanță prin soluția dispusă, reclamanta realizându-și integral interesul urmărit prin acțiunea formulată.

Pentru toate aceste motive, în temeiul art. 8 alin. (1) și art. 18 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, Curtea va respinge excepțiile invocate și va admite în parte cererea cu consecința anulării în parte a pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, doar în privința modificării lit. d) din art. 77¹ din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, și a pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 doar în privința abrogării lit. c) din art. 77¹ din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, precum și a respingerii ca neîntemeiate a cererilor de anulare a pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 în privința abrogării lit. e) din art. 77¹ din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001 și a art. 77¹ din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001.

În temeiul art. 453 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Curtea va admite cererea accesorie a reclamantei și va obliga pârâtul să îi plătească reclamantei suma de 50 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, respectiv taxa de timbru achitată.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În numele legii

HOTĂRĂȘTE:

Respinge excepțiile tardivității și a lipsei de interes a reclamantei ca neîntemeiate.

Admite în parte cererea formulată de reclamanta **X**, cu sediul social în X, înregistrată la ORC cu nr. X, având CUI X, cu sediul procesual ales la X, cu sediul profesional în București, X, în contradictoriu cu pârâtul **Guvernul României**, având cod de identificare fiscală X, cont bancar: X deschis la X, cu sediul în București, Palatul Victoria — Piața Victoriei nr. 1, sectorul 1.

Anulează în parte pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 doar în privința modificării lit. d) din art. 77¹ din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001 și anulează în parte pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 doar în privința abrogării lit. c) din art. 77¹ din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001.

Respinge în rest cererea ca neîntemeiată.

Obligă pârâtul să îi plătească reclamantei suma de 50 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Cu drept de a formula recurs în termen de 15 zile de la comunicare, cerere care se va depune la Curtea de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal.

Pronunțată astăzi, 9 decembrie 2019, prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței conform art. 396 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Președinte,

X

Grefier,

X

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SEȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

DECIZIA Nr. 4.400
Ședința publică din 5 octombrie 2022

Dosar nr. 3.217/2/2019

Președinte:	X	— judecător
	X	— judecător
	X	— judecător
	X	— magistrat-asistent

S-a luat în examinare recursul declarat de pârâțul Guvernul României împotriva Sentinței civile nr. 923 din 9 decembrie 2019, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal efectuat în ședință publică se prezintă intimata-reclamantă X, prin avocat X, cu împuternicire avocațială la dosar, și petentul Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin consilier juridic X, cu delegație de reprezentare la dosarul cauzei, lipsind recurentul-pârât Guvernul României.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, învederând că cererea de intervenție accesorie a fost comunicată recurentului-pârât, acesta depunând concluzii scrise, prin care a solicitat admiterea cererii. Intimata-reclamantă a depus întâmpinare la cererea de intervenție accesorie, care a fost comunicată recurentului-pârât și petentului.

Înalta Curte acordă cuvântul asupra admisibilității în principiu a cererii de intervenție accesorie formulate de petentul Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în sprijinul recurentului-pârât Guvernul României.

Consilierul juridic al petentului Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale solicită admiterea acestei cereri, arătând că este inițiatorul Hotărârii Guvernului nr. 859/2009, contestată în cauză, și că prezintă un interes real pentru a interveni în prezentul litigiu.

Avocatul intimitei-reclamante solicită respingerea cererii de intervenție, ca inadmisibilă, apreciind că nu prezintă relevanță în soluționarea prezentei cauze împrejurarea că Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale este inițiatorul Hotărârii Guvernului nr. 859/2009, câtă vreme emitentul actului este pârâțul Guvernul României.

Deliberând, Înalta Curte admite în principiu cererea de intervenție accesorie formulată de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, apreciind că petentul a invocat un interes legitim în susținerea recursului declarat de pârâțul Guvernul României, fiind îndeplinite cerințele prevăzute de art. 61 alin. (1) și (3) și art. 64 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Nemaifiind alte cereri de formulat, Înalta Curte constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul părților prezente asupra recursului ce face obiectul prezentei cauze.

Intervenientul Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin consilier juridic, solicită admiterea recursului declarat de pârâțul Guvernul României, pentru motivele arătate în calea de atac.

Appreciază că Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 a fost adoptată cu respectarea tuturor condițiilor legale și că instanța de fond a interpretat în mod eronat dispozițiile art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 și ale art. 21¹ din Legea nr. 268/2001, acte normative în temeiul cărora a fost adoptată hotărârea contestată.

Consideră că hotărârea Guvernului a fost emisă cu respectarea limitelor impuse de actele normative de nivel superior, astfel cum rezultă din înscrisurile atașate la dosar.

Avocatul intimitei-reclamante X solicită respingerea recursului ca nefondat și menținerea sentinței recurate ca fiind temeinică și legală.

În combaterea recursului face trimitere la Decizia nr. 3.969/2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal, depusă la dosarul cauzei, prin care s-a reținut că intenția legiuitorului a fost aceea de a atribui investitorului care achiziționează active de la o societate privatizată dreptul de a beneficia în mod direct, prin concesiune, de toate terenurile agricole necesare exploatarea acelor active. Prin această decizie s-a constatat nelegalitatea Hotărârii Guvernului nr. 626/2001, care restrângea în mod evident dreptul de concesiune, însă restrângerea a fost menținută prin dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 859/2009, contestată în prezenta cauză.

În concluzie, apreciază că instanța de fond a stabilit în mod corect că art. 77¹ lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 restrânge dreptul de a concesiunea și încalcă prevederile art. 4 din Legea nr. 24/2000 și ale art. 21¹ din Legea nr. 268/2001.

Depune la dosarul cauzei concluzii scrise.

Înalta Curte reține cauza spre soluționare.

ÎNALTA CURTE,

asupra recursului de față,

din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

I. Circumstanțele cauzei

1. Obiectul cererii de chemare în judecată

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată la data de 31 mai 2019, pe rolul Curții de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal, cu nr. 3.217/2/2019, reclamanta X, în contradictoriu cu pârâțul Guvernul României, a solicitat:

- (i) anularea în parte a pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, în privința modificării art. 77¹ lit. d) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 268/2001 aprobate de Hotărârea Guvernului nr. 626/2001;
- (ii) anularea pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, precum și a întregului art. 77¹ din Normele metodologice în forma dată de Hotărârea Guvernului 859/2009;
- (iii) obligarea pârâtului la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de soluționarea prezentei cauze.

1.2. Prin cererea de chemare în judecată înregistrată la data de 27 iunie 2019, pe rolul Curții de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal, cu nr. 3.723/2/2019,

reclamanta X, în contradictoriu cu pârâtul Guvernul României, a dedus judecății pretenții identice cu cele ce fac obiectul Dosarului nr. 3.217/2/2019.

1.3. Prin încheierea din 15 noiembrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 3.723/2/2019, Curtea de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal a admis excepția litispendenței, trimițând Dosarul nr. 3.723/2/2019 la completul investit cu soluționarea prezentei cauze.

2. Hotărârea instanței de fond

Prin Sentința civilă nr. 923 din 9 decembrie 2019, Curtea de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal a dispus următoarele:

- (i) a respins excepțiile tardivității și lipsei de interes a reclamantei, ca neîntemeiate;
- (ii) a admis în parte cererea formulată de reclamanta X, în contradictoriu cu pârâtul Guvernul României;
- (iii) a anulat în parte pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, doar în privința modificării lit. d) din art. 77¹ din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001;
- (iv) a anulat în parte pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, doar în privința abrogării lit. c) din art. 77¹ din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001;
- (v) a respins în rest cererea, ca neîntemeiată;
- (vi) a obligat pârâtul să plătească reclamantei suma de 50 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

3. Calea de atac exercitată în cauză

Împotriva Sentinței civile nr. 923 din 9 decembrie 2019, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal, a declarat recurs pârâtul Guvernul României, întemeiat pe dispozițiile art. 488 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură civilă, solicitând casarea sentinței recurate și, în rejudecare, respingerea acțiunii, ca neîntemeiată.

Printr-un prim rând de argumente, recurentul-pârât critică soluțiile primei instanțe de respingere a excepțiilor tardivității și lipsei de interes.

Cât privește tardivitatea cererii de chemare în judecată, susține recurentul că, pentru a proteja securitatea raporturilor juridice, trebuie acceptată existența unui termen pentru promovarea unei acțiuni vizând anularea unui act administrativ cu caracter normativ, la fel ca în cazul actului administrativ cu caracter individual. Justificarea ar fi aceea că anularea formulării „din incintă” nu ar salvarda actul normativ, dispozițiile contestate fiind doar anulabile, iar nu lovite de nulitate.

În ceea ce privește lipsa de interes a reclamantei, recurentul-pârât reiterează apărările referitoare la încheierea de către societate a contractului de vânzare-cumpărare privind sistemul de irigații sub auspiciile Hotărârii Guvernului nr. 859/2009, apreciind că partea avea cunoștință de prevederile hotărârii de Guvern.

Tot în susținerea lipsei de interes, afirmă recurentul-pârât că reclamanta nu probează dreptul de proprietate asupra sistemului de irigații, astfel că nu este îndrituită la concesionarea suprafeței de teren de 1.844,82 ha. Această chestiune face obiectul Dosarului nr. 6.668/2/2014, prin care reclamanta a solicitat revocarea în parte a răspunsului emis de Agenția Domeniilor Statului și încheierea contractului de concesiune. Prin Sentința civilă nr. 770 din 18.03.2015, Curtea de Apel București a respins acțiunea reclamantei, iar judecarea recursului declarat de aceasta este suspendată de Înalta Curte, prin încheierea din 22.01.2019, până la soluționarea definitivă a Dosarului nr. 365/2/2019, aflat pe rolul Curții de Apel București. Menționează recurentul că acest din urmă dosar a fost

soluționat în primă instanță prin Sentința civilă nr. 150 din 15.05.2019, în sensul respingerii acțiunii pentru lipsa plângerii prealabile; ca urmare, reclamanta a formulat plângere prealabilă și a formulat prezenta cerere de chemare în judecată, prin reiterarea motivelor de fapt și de drept din cuprinsul cererii ce a făcut obiectul Dosarului nr. 365/2/2019.

Printr-un al doilea rând de critici de nelegalitate, recurentul-pârât susține că în speță nu există vreun motiv de nulitate parțială a pct. 3 și 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009. La elaborarea hotărârii de Guvern au fost respectate normele de tehnică legislativă prevăzute de Legea nr. 24/2000 și au existat toate avizele necesare, inclusiv avizul favorabil al Consiliului Legislativ, al Ministerului Finanțelor Publice și al Ministerului Justiției.

Mai arată recurentul-pârât că în nota de fundamentare s-a indicat că anularea art. 77¹ lit. c) și e) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 268/2001, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, s-a dispus prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, astfel că solicitarea de anulare a pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, care a abrogat aceste norme, este inadmisibilă, prin raportare la autoritatea de lucru judecat.

Referitor la solicitarea de anulare a pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, susține recurentul-pârât, contrar argumentelor reclamantei, că acest text normativ nu restrânge obiectul concesiunii, ci modificarea respectivă este dispusă pentru o corectă aplicare a legii, astfel cum rezultă din nota de fundamentare.

4. Cererea de intervenție accesorie

Prin cererea înregistrată în dosarul instanței de recurs, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) a formulat cerere de intervenție accesorie în sprijinul recurentului-pârât Guvernul României, întemeiată pe dispozițiile art. 61 și 63 din Codul de procedură civilă.

În susținerea interesului formulării cererii, MADR învederează că este inițiatorul Hotărârii Guvernului nr. 859/2009, contestată în cauză.

În ceea ce privește recursul pârâtului, solicită admiterea căii de atac, casarea sentinței recurate și, în rejudecare, respingerea acțiunii.

Susține intervenientul accesoriu că la elaborarea Hotărârii Guvernului nr. 859/2009 au fost respectate toate prevederile legale relevante, inclusiv art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 și art. 21¹ alin. (1) din Legea nr. 268/2001, sens în care prezintă comparativ textul art. 77¹ lit. c) și d) din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001 și textul pct. 3 și 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009.

Consideră intervenientul că pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 85/2009 trebuie raportat la sintagma „active ce implică necesitatea exploatarea unui teren cu destinație agricolă” din cuprinsul art. 21¹ alin. (1) din Legea nr. 268/2001, iar nu la sintagma „terenurile cu destinație agricolă” din cuprinsul aceluiași text de lege. Astfel, se explică sintagma „din incintă”, care privește terenul cu destinație agricolă din incinta activului, iar nu a unui teren aflat la distanță.

Mai solicită intervenientul ca, în cazul unei cereri de obligare la plata cheltuielilor de judecată, instanța de recurs să dispună respingerea acesteia sau să cenzureze cuantumul cheltuielilor reprezentate de onorariul avocațial.

5. Apărările formulate în cauză

Intimata-reclamantă X a depus întâmpinări față de recursul declarat de pârâtul Guvernul României, precum și față de

cererea de intervenție accesorie formulată de MADR, cerând respingerea căii de atac ca nefondată și respingerea cererii de intervenție, în principal, ca inadmisibilă și, în subsidiar, ca neîntemeiată.

6. Alte aspecte procesuale

Cererea de intervenție accesorie formulată de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în sprijinul recurentului-pârât Guvernul României a fost admisă în principiu la termenul din 5 octombrie 2022, pentru motivele expuse în practica prezentei decizii.

II. Soluția instanței de recurs

Analizând actele și lucrările dosarului, precum și sentința recurată, în raport cu motivul de casare invocat, Înalta Curte constată că recursul declarat de pârâtul Guvernul României este nefondat, având în vedere următoarele considerente:

Criticând soluția primei instanțe de respingere a excepției tardivității acțiunii, pârâtul a susținut o argumentație confuză, prin care se invocă, în esență, că termenul de formulare a unei acțiuni în anularea unui act administrativ cu caracter normativ trebuie să fie cel aplicabil în cazul actului cu caracter individual, în raport de caracterul relativ al nulității invocate de reclamantă.

Înalta Curte constată că prima instanță a soluționat corect excepția invocată, reținând că Hotărârea Guvernului nr. 85/2009 are natura unui act administrativ cu caracter normativ și că, potrivit art. 11 alin. (4) teza finală din Legea nr. 554/2004, actele administrative cu caracter normativ pot fi atacate oricând. În recurs pârâtul nu a contestat natura normativă a actului atacat (după ce în fond susținuse caracterul individual al hotărârii de guvern), ci a apreciat că un termen de formulare a acțiunii în anulare ar trebui să fie aplicabil prin similitudine și în cazul acestor acte; or, acest argument nu ține cont de textul de lege anterior menționat, a cărui redactare nu lasă loc de interpretări, și nu este nici susținut de un alt temei de drept. Totodată, argumentul caracterului relativ/absolut al nulității invocate de reclamantă este străin de materia contenciosului administrativ, care nu operează cu astfel de distincții; cererea de anulare a actului administrativ, formulată potrivit art. 1 din Legea nr. 554/2004, nu distinge după motivele de nelegalitate invocate, cerința suficientă fiind aceea ca reclamantul să invoce existența unei vătămări a drepturilor sau intereselor sale legitime prin actul atacat.

Nefondate sunt și criticile pârâtului referitoare la soluția de respingere a excepției lipsei de interes. Instanța de fond a reținut în mod corect că vătămarea reclamantei, care conferă interesul promovării acțiunii, decurge din respingerea de către Agenția Domeniilor Statului a cererii sale de concesiune prin metoda atribuirii directe a terenului în suprafață de 1.844,82 ha, situat pe locul fostei bălți X din X, X, motivul respingerii fiind neîndeplinirea condițiilor stabilite prin art. 77¹ lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, precum și în raport de abrogarea art. 77¹ lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001 prin Hotărârea Guvernului nr. 859/2009.

Recurentul-pârât a invocat lipsa dreptului reclamantei de concesiune a terenului, ca urmare a nedovedirii dreptului de proprietate asupra sistemului de irigații, prevalându-se de existența Dosarului nr. 6.668/2/2014, având ca obiect cererea reclamantei de revocare a refuzului emis de Agenția Domeniilor Statului și încheiere a contractului de concesiune, cauză care a fost soluționată în fond în sensul respingerii acțiunii, iar în recurs judecarea căii de atac a fost suspendată. Înalta Curte constată că acest argument nu doar că nu sprijină excepția lipsei de interes, ci dimpotrivă, confirmă interesul reclamantei în

susținerea cererii de anulare parțială a Hotărârii Guvernului nr. 859/2009, câtă vreme litigiul ce are ca obiect anularea actului administrativ individual depinde de soluția ce urmează a fi pronunțată în cauza de față, cu privire la legalitatea actului normativ în temeiul căruia a fost emis actul individual.

Totodată, instanța de fond a reținut că, prin Sentința civilă nr. 770 din 18.03.2015, pronunțată în Dosarul nr. 6.668/2/2014, Curtea de Apel București a constatat că reclamanta este proprietara sistemului de irigații îngropat, însă a apreciat că această împrejurare nu prezintă relevanță în cauza respectivă, față de abrogarea prevederilor art. 77¹ lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, prin pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009. Or, acestui argument recurentul-pârât nu i-a opus niciun contraargument în recurs, raportându-se doar la soluția de respingere a acțiunii și făcând abstracție de considerentele sentinței amintite.

A mai susținut recurentul-reclamant că reclamanta a încheiat Contractul de vânzare-cumpărare a sistemului de irigații îngropat nr. 03 din 20.05.2013 sub imperiul Hotărârii Guvernului nr. 859/2009, astfel că avea cunoștință de prevederile acestui act administrativ. Înalta Curte apreciază că argumentul pârâtului nu prezintă relevanță în raport cu vătămarea invocată de reclamantă, survenită ulterior încheierii acestui contract, la data la care Agenția Domeniilor Statului a refuzat încheierea contractului de concesiune, întemeindu-și refuzul pe dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 859/2009. Prin urmare, cunoașterea de către reclamantă a dispozițiilor Hotărârii Guvernului nr. 859/2009 la nivelul anului 2013 nu prezintă importanță în stabilirea interesului promovării acțiunii în anulare, relevant fiind momentul când actul administrativ contestat a produs vătămarea drepturilor și intereselor sale legitime.

Pentru toate aceste considerente, Înalta Curte constată caracterul nefondat al criticilor pârâtului Guvernul României vizând modul de soluționare de prima instanță a excepțiilor tardivității și lipsei de interes.

Pe fondul cauzei, recurentul-pârât a susținut, în esență, că nu există vreo cauză de nulitate a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 859/2009, contestate, întrucât la elaborarea actului au fost respectate normele de tehnică legislativă prevăzute de Legea nr. 24/2000 și au existat toate avizele necesare.

Înalta Curte constată că respectarea formală a procesului de adoptare a actului administrativ, din perspectiva obținerii tuturor avizelor, nu reprezintă un argument de natură să probeze legalitatea textelor disputate. Nelegalitatea parțială a pct. 3 și 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 a fost reținută de instanța de fond în raport cu nerespectarea actului normativ cu forță juridică superioară — art. 21¹ alin. (1) din Legea nr. 268/2001, iar existența avizelor emise de autoritățile abilitate nu este de natură a combate efectiv acest considerent.

Cât privește respectarea normelor de tehnică legislativă, criticilor generice susținute de recurentul-pârât li se opun dispozițiile art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, potrivit cărora „actele normative date în executarea legilor, ordonanțelor sau a hotărârilor Guvernului se emit în limitele și potrivit normelor care le ordonă”, și împrejurarea că în speță a fost reliefată o situație de depășire a limitelor Legii nr. 268/2001 prin actul normativ emis în executarea sa — Hotărârea Guvernului nr. 859/2009.

Nefondate sunt și susținerile pârâtului referitoare la legalitatea pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, prin care au fost abrogate lit. c) și e) din art. 77¹ al Hotărârii

Guvernului nr. 626/2001, întemeiate pe autoritatea de lucru judecat a hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile pronunțate într-un litigiu anterior, a căror punere în executare se susține că s-a realizat prin adoptarea Hotărârii Guvernului nr. 859/2009. Întrucât în prezenta cauză s-a dispus anularea parțială a pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, doar în privința abrogării lit. c) a art. 771 al Hotărârii Guvernului nr. 626/2001, iar respingerea cererii în privința solicitării de anulare a lit. e) nu a fost criticată, Înalta Curte va analiza modalitatea de punere în executare a hotărârilor judecătorești definitive doar în raport cu textul de lege anulat de prima instanță.

Astfel fiind, Înalta Curte reține că, în litigiul ce a făcut obiectul Dosarului nr. 35.615/2/2005, soluționat în fond prin Sentința civilă nr. 737 din 24.03.2016 a Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și, în recurs, prin Decizia nr. 3.969 din 14.11.2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal, s-a dispus anularea definitivă a art. 771 lit. c) și e) din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, introduse prin Hotărârea Guvernului nr. 354/2005. În considerentele Deciziei ÎCCJ-SCAF nr. 3.969/2016 s-a reținut, în esență, că este corectă concluzia primei instanțe, în sensul că lit. c) a art. 771 din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001, introdus prin Hotărârea Guvernului nr. 354/2005, cuprinde o distincție neprevăzută de art. 211 din Legea nr. 268/2001, restrângând dreptul la concesiune la terenurile cu destinație agricolă pe care sunt amplasate efectiv canalele de irigații sau desecări și constituind o adăugare la lege.

Prin urmare, o punere corectă în executare a acestor considerente ar fi însemnat modificarea textului normativ în sensul dispus de instanța supremă, respectiv al eliminării elementelor distinctive pe care legiuitorul nu le-a prevăzut în actul normativ de rang superior, iar nu prin abrogarea acestuia fără a fi înlocuit de alte norme care să prevadă dreptul investitorilor care au cumpărat acțiuni sau active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă de a li se

atribui direct în concesiune, potrivit art. 211 din Legea nr. 268/2001, teren cu destinație agricolă.

În ceea ce privește solicitarea de anulare a pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009 a susținut recurentul-pârât că acest text normativ nu restrânge obiectul concesiunii, ci modificarea respectivă este dispusă pentru o corectă aplicare a legii, astfel cum rezultă din nota de fundamentare.

Acest argument succint nu se sprijină pe vreun raționament care să infirme considerentele instanței de fond, prin care s-a reținut că limitarea impusă prin art. 771 lit. d) teza finală din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001 (astfel cum a fost modificat prin pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009), în sensul concesiunii directe exclusiv a terenurilor cu destinație agricolă *din incintă, aferente activului*, este nelegală deoarece limitează (restrânge) dreptul stabilit printr-un act juridic cu rang superior, respectiv art. 211 din Legea nr. 268/2001.

Așadar, intenția aplicării corecte a legii de către inițiatorul hotărârii de Guvern, expusă prin nota de fundamentare, nu s-a materializat într-o corectă modificare a art. 771 lit. c) și d) din Hotărârea Guvernului nr. 626/2001 prin pct. 3 și 5 din Hotărârea Guvernului nr. 859/2009, în acord cu Decizia ÎCCJ-SCAF nr. 3.969/2006 și cu dispozițiile art. 211 din Legea nr. 268/2001, iar criticile din recurs ale pârâtului nu au aptitudinea de a conduce la reformarea sentinței recurate.

Pentru aceste considerente, constatând că nu este incident cazul de casare prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură civilă, Înalta Curte, în temeiul art. 20 din Legea nr. 554/2004 și art. 496 din Codul de procedură civilă, va respinge recursul declarat de pârâtul Guvernul României, ca nefondat.

Totodată, în raport cu dispozițiile art. 63 din Codul de procedură civilă, Înalta Curte va respinge cererea de intervenție accesorie formulată de intervenientul Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în sprijinul recurentului-pârât Guvernul României, ca neîntemeiată.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În numele legii

DECIDE:

Respinge recursul declarat de pârâtul Guvernul României împotriva Sentinței civile nr. 923 din 9 decembrie 2019, pronunțate de Curtea de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal, ca nefondat.

Respinge cererea de intervenție accesorie formulată de intervenientul Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în sprijinul recurentului-pârât Guvernul României, ca neîntemeiată.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 5 octombrie 2022.

Judecător,
X

Judecător,
X

Judecător,
X

Magistrat-asistent,
X

ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

ORDIN

pentru modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 89/2018 privind aprobarea Normelor tehnice pentru proiectarea, executarea și exploatarea sistemelor de alimentare cu gaze naturale

Având în vedere prevederile:

— art. 102¹ alin. (6), art. 117, 160 și 162 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare;

— art. 10 alin. (1) lit. g) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare,

luând în considerare Avizul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 4 din 10.11.2022,

în temeiul prevederilor art. 5 alin. (1) lit. c) și alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite prezentul ordin.

Art. I. — Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 89/2018 privind aprobarea Normelor tehnice pentru proiectarea, executarea și exploatarea sistemelor de alimentare cu gaze naturale, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 462 din 5 iunie 2018, se modifică și se completează după cum urmează:

a) Articolul 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 2. — (1) Prevederile prezentului ordin sunt duse la îndeplinire de:

a) operatorii de distribuție a gazelor naturale;

b) operatorii sistemelor de distribuție închise;

c) operatorii economici autorizați de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei pentru proiectarea și execuția sistemelor de distribuție a gazelor naturale, a sistemelor de distribuție închise, a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale ce funcționează în regim de presiune egală sau mai mică de $10 \cdot 10^5$ Pa (10 bar);

d) persoanele fizice autorizate de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei pentru racordarea aparatelor consumatoare de combustibili gazoși;

e) verficatorii de proiecte sau experții tehnici atestați pentru sistemele de distribuție a gazelor naturale, sistemele de distribuție închise și magistralele directe ce funcționează în regim de medie, redusă și joasă presiune sau, după caz, pentru sistemele de transport al gazelor naturale, sistemele de distribuție a gazelor naturale, sistemele de distribuție închise și magistralele directe ce funcționează în regim de înaltă presiune;

f) instalatorii autorizați de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei pentru proiectarea și execuția sistemelor de distribuție a gazelor naturale, a sistemelor de distribuție închise, a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale ce funcționează în regim de presiune egală sau mai mică de $10 \cdot 10^5$ Pa (10 bar);

g) clienții finali de gaze naturale.

(2) Entitățile organizatorice din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei urmăresc respectarea prevederilor prezentului ordin.”

b) Anexa se modifică și se completează după cum urmează:

1. După articolul 1 se introduce un nou articol, articolul 11, cu următorul cuprins:

„Art. 11. — (1) Prezentele norme tehnice se aplică de:

a) operatorii de distribuție a gazelor naturale;

b) operatorii sistemelor de distribuție închise;

c) operatorii economici autorizați de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei pentru proiectarea și execuția sistemelor de distribuție a gazelor naturale, a sistemelor de distribuție închise, a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale, tip autorizație PT/PDSB/PDIB și/sau ET/EDSB/EDIB¹, după caz, în funcție de regimul de presiune al gazelor naturale;

d) persoanele fizice autorizate de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei pentru racordarea aparatelor consumatoare de combustibili gazoși, tip autorizație RPFA²;

e) verficatorii de proiecte și/sau experții tehnici atestați în domeniul gazelor naturale, respectiv:

(i) pentru domeniul de atestare tehnico-profesională Ig³ — Instalații de alimentare cu gaze aferente construcțiilor: instalații de gaze naturale combustibile și instalații de gaze petroliere lichefiate;

(ii) tip atestat VGt/VGd și/sau EGt/EGd⁴, după caz, în funcție de regimul de presiune al gazelor naturale, pentru sectorul gazelor naturale;

f) instalatorii autorizați de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei pentru proiectarea și execuția sistemelor de distribuție a gazelor naturale, a sistemelor de distribuție închise, a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale, tip autorizație PGIU/PGD/PGT și/sau EGIU/EGD/EGT⁵, după caz, în funcție de regimul de presiune al gazelor naturale;

g) clienții finali.

(2) Prezentele norme tehnice nu se aplică de:

a) operatorii sistemelor de înmagazinare a gazelor naturale;

b) producătorii de gaze naturale;

c) operatorul de transport și de sistem;

d) operatorul terminalului GNL;

- e) furnizorii de gaze naturale;
- f) traderii de gaze naturale;
- g) administratorii piețelor centralizate;
- h) verficatorii de proiecte și/sau experții tehnici atestați de ANRE în sectorul gazelor naturale, tip atestat VGp/VGb/VGs/VGg și/sau EGp/EGb/EGs/EGg⁶.

¹ PT/PDSB/PDIB/ET/EDSB/EDIB — tipuri de autorizații emise de ANRE în conformitate cu prevederile Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 132/2021 privind aprobarea Regulamentului pentru autorizarea operatorilor economici care desfășoară activități în domeniul gazelor naturale.

² RPFA — tip de autorizație emisă de ANRE în conformitate cu prevederile Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 132/2021.

³ Ig — tip atestat emis de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației în conformitate cu prevederile Ordinului ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației nr. 817/2021 pentru aprobarea Procedurii privind atestarea tehnico-profesională a verficatorilor de proiecte și a experților tehnici, cu modificările și completările ulterioare.

⁴ VGd/VGt/EGt/EGd — tipuri de atestate emise de ANRE în conformitate cu prevederile Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 133/2021 privind aprobarea Regulamentului pentru atestarea verficatorilor de proiecte și a experților tehnici pentru obiectivele/sistemele din sectorul gazelor naturale.

⁵ PGIU/PGD/PGT/EGIU/EGD/EGT — tipuri de autorizații emise de ANRE în conformitate cu prevederile Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 182/2020 privind aprobarea Regulamentului pentru autorizarea persoanelor fizice care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare.

⁶ VGp/VGb/VGs/VGg și/sau EGp/EGb/EGs/EGg — tipuri de atestate emise de ANRE în conformitate cu prevederile Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 133/2021 privind aprobarea Regulamentului pentru atestarea verficatorilor de proiecte și a experților tehnici pentru obiectivele/sistemele din sectorul gazelor naturale.”

2. După articolul 2 se introduce un nou articol, articolul 21, cu următorul cuprins:

„Art. 21. — (1) Obiectivele sistemului de distribuție a gazelor naturale/sistemului de distribuție închis sunt:

- a) conducta de distribuție a gazelor naturale;
- b) racordul de gaze naturale;
- c) stația de reglare-măsurare/stația de reglare/stația de măsurare/postul de reglare-măsurare/postul de reglare/postul de măsurare;
- d) părțile componente ale obiectivelor prevăzute la lit. a)–c).

(2) Instalația de utilizare a gazelor naturale nu este un obiectiv al sistemului de distribuție a gazelor naturale/sistemului de distribuție închis.

(3) Instalația de utilizare a gazelor naturale, necesară alimentării cu gaze naturale a aparatelor consumatoare de combustibili gazoși, este aferentă construcțiilor, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (2) din Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare.”

3. La articolul 6, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Abrevierile utilizate în prezentele norme tehnice sunt următoarele:

- a) ANRE — Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei;
- b) ATP — aviz tehnic de principiu;
- c) ATR — aviz tehnic de racordare;
- d) CA — conducta de alimentare din amonte;
- e) MDLPA — Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației;
- f) PM — postul de măsurare a gazelor naturale;
- g) PR — postul de reglare a presiunii gazelor naturale;
- h) PRM — postul de reglare-măsurare a gazelor naturale;
- i) OSD — operatorul sistemului de distribuție a gazelor naturale sau operatorul sistemului de distribuție închis, după caz;
- j) SD — sistemul de distribuție a gazelor naturale sau sistemul de distribuție închis, după caz;

k) SDR — raportul dimensional standard — raportul dintre diametrul nominal și grosimea nominală de perete a conductei din polietilenă;

- l) SM — stația de măsurare a gazelor naturale;
- m) SRM — stația de reglare-măsurare gaze naturale;
- n) SNT — sistemul național de transport al gazelor naturale;
- o) SR — stația de reglare a presiunii gazelor naturale;
- p) Legea nr. 123/2012 — Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 16 iulie 2012, cu modificările și completările ulterioare;

q) Legea nr. 10/1995 — Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 765 din 30 septembrie 2016, cu modificările și completările ulterioare;

r) Normele tehnice aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 118/2013 — Normele tehnice pentru proiectarea și execuția conductelor de transport gaze naturale, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 118/2013, cu modificările și completările ulterioare;

s) p — presiunea gazelor naturale, [Pa]¹ sau [bar];

t) Procedură — Procedura privind verificările și reviziile tehnice ale instalațiilor de utilizare a gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 179/2015, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 969 din 28 decembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare.

¹ În Sistemul internațional, unitatea de măsură pentru presiune este Pascal — Pa, iar în unități tehnice este bar — bar.”

4. Articolul 7 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 7. — (1) Proiectarea și/sau executarea lucrărilor în cadrul sistemelor de alimentare cu gaze naturale se realizează numai de către operatori economici autorizați de ANRE, pe tip autorizație specifică lucrării, în funcție de regimul de presiune al gazelor naturale.

(2) Proiectarea și/sau executarea lucrărilor de reabilitare și modernizare a obiectivelor din cadrul SD se realizează în baza temei de proiectare/prefezabilitate emisă de OSD.

(3) Proiectarea lucrărilor în cadrul sistemelor de alimentare cu gaze naturale se realizează în baza următoarelor documente puse la dispoziție de solicitant:

a) avizul tehnic de racordare/avizul tehnic de principiu care conține soluția tehnică de racordare la:

- (i) CA;
- (ii) SNT;
- (iii) SD;

b) certificatul de urbanism, după caz;

c) alte avize și acorduri conform legislației în vigoare.

(4) Proiectarea separării dintr-o instalație de utilizare comună a gazelor naturale sau proiectarea modificării instalației de utilizare se realizează în baza unui ATR sau a unei notificări, emis/emise conform prevederilor art. 28 alin. (1) din Regulamentul privind racordarea la sistemul de distribuție a gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 7/2022, cu modificările și completările ulterioare.

(5) Studiul de fezabilitate, necesar înființării unui SD nou, parte integrantă din documentația de atribuire a concesiunii serviciului de utilitate publică de distribuție a gazelor naturale, sau dezvoltării SD în localitățile incluse în actele adiționale la contractele de concesiune a serviciului de utilitate publică de distribuție a gazelor naturale, se realizează de proiectant în baza ATP.”

5. La articolul 8, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Proiectanții au obligația să respecte soluția tehnică de racordare stabilită prin ATR prevăzut la art. 7 alin. (3) lit. a).”

6. La articolul 8, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) Proiectanții au obligația să respecte informațiile tehnice menționate în ATR sau în notificarea prevăzut/prevăzută la art. 7 alin. (4).”

7. Articolul 9 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 9. — (1) Avizul tehnic de racordare/Avizul tehnic de principiu prevăzut la art. 7 alin. (3) lit. a) se eliberează, după caz, de:

- producătorul de gaze naturale;
- operatorul de transport și de sistem — OTS;
- OSD.

(2) La elaborarea documentațiilor tehnice, proiectanții au obligația să se asigure că acestea sunt obiective și nediscriminatorii pentru participanții la piața gazelor naturale.

(3) Proiectantul stabilește traseele conductelor de distribuție a gazelor naturale, magistralelor directe, racordurilor și/sau instalațiilor de utilizare a gazelor naturale, precum și amplasarea SRM/SR/SM/PRM/PR/PM, luând în considerare prevederile prezentelor norme tehnice și, după caz, cele prevăzute în:

- ATR/ATP;
- notificarea prevăzută la art. 7 alin. (4);
- tema de proiectare/prefezabilitate emisă de OSD;
- avizele și acordurile solicitate prin certificatul de urbanism.”

8. La articolul 12 alineatul (1) punctul A, literele k)—o) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„k) tema de proiectare/prefezabilitate emisă de OSD, ATP, ATR sau notificarea prevăzută la art. 7 alin. (4), după caz;

l) certificatul de urbanism, cu avizele și acordurile cerute prin acesta, prevăzut la art. 7 alin. (3) lit. b), după caz;

m) alte avize și acorduri prevăzute la art. 7 alin. (3) lit. c);

n) referatul de verificare a proiectului, întocmit de verificatorul de proiecte atestat ANRE sau MDLPA, după caz;

o) autorizația de construire/autorizația de desființare/acordul sau autorizația administratorului drumului, după caz.”

9. La articolul 12, după alineatul (6) se introduce un nou alineat, alineatul (7), cu următorul cuprins:

„(7) Verificarea documentației tehnice, aferente obiectivului din SD, de către un verificator de proiecte se realizează fără

datele de identificare ale executantului lucrării, acesta fiind obligat să își însușească documentația înainte de solicitarea la OSD a începerii lucrărilor.”

10. La articolul 13, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 13. — (1) Documentațiile tehnice/Proiectele tehnice pentru executarea lucrărilor în sistemele de alimentare cu gaze naturale se verifică obligatoriu de verificatori de proiecte atestați, conform prevederilor art. 160 din Legea nr. 123/2012 și ale art. 13 alin. (1) din Legea nr. 10/1995.”

11. La articolul 14, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 14. — (1) Documentația tehnică/Proiectul tehnic pentru executarea lucrărilor de construire/desființare se întocmește în numărul de exemplare cerut de legislația în vigoare.”

12. Articolul 16 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 16. — Verificatorul de proiecte este obligat să avizeze sau să restituie documentația tehnică/proiectul tehnic neavizată/neavizat, însoțită/însoțit de referatul de verificare.”

13. Articolul 17 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 17. — (1) Proiectantul are obligația de a se prezenta, la solicitarea verificatorului de proiecte, pentru a susține avizarea documentației tehnice/proiectului tehnic.

(2) Proiectantul are obligația să mențină documentele/documentațiile aferente lucrărilor executate pentru o perioadă de minimum 10 ani în format fizic sau electronic și în format electronic pentru restul duratei de existență a acestuia.”

14. Articolul 18 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 18. — (1) Documentația tehnică/Proiectul tehnic se semnează și se ștampilează de verificatorul de proiecte, conform prevederilor Regulamentului privind verificarea și expertizarea tehnică a proiectelor, expertizarea tehnică a execuției lucrărilor și a construcțiilor, precum și verificarea calității lucrărilor executate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 925/1995, cu modificările ulterioare, în cazul instalațiilor de utilizare a gazelor naturale, iar pentru sistemele de distribuție a gazelor naturale, sisteme de distribuție închise și magistrale directe, conform dispozițiilor art. 24 alin. (3) din Regulamentul pentru atestarea verificatorilor de proiecte și a experților tehnici pentru obiectivele/sistemele din sectorul gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 133/2021.

(2) În tabelul A sunt prezentate tipurile de lucrări în funcție de regimul de presiune al gazelor naturale.

Tabelul A

Nr. crt.	Regimul de presiune al gazelor naturale	Sistemul de alimentare cu gaze naturale	Tipul lucrării	Tipul autorizației operatorului economic autorizat ANRE	Tipul autorizației instalatorului autorizat ANRE	Tipul atestatului verificatorului de proiecte și/sau expertului tehnic
1	$0,05 \cdot 10^5 \text{ Pa (0,05 bar)} \leq P \leq 6 \cdot 10^5 \text{ Pa (6 bar)}$	Instalația de utilizare gaze naturale	Proiectare	PDIB	PGIU	Ig
			Execuție	EDIB	EGIU	
		Sistemul de distribuție a gazelor naturale, sistemul de distribuție închis, magistrală directă	Proiectare	PDSB	PGD	VGd și/sau EGd
			Execuție	EDSB	EGD	
2	$6 \cdot 10^5 \text{ Pa (6 bar)} < P \leq 10 \cdot 10^5 \text{ Pa (10 bar)}$	Instalația de utilizare gaze naturale	Proiectare	PT	PGT	Ig
			Execuție	ET	EGT	
		Sistemul de distribuție a gazelor naturale, sistemul de distribuție închis, magistrală directă	Proiectare	PT	PGT	VGt și/sau EGt
			Execuție	ET	EGT	

15. După articolul 18 se introduce un nou articol, articolul 18¹, cu următorul cuprins:

„Art. 18¹. — (1) Schimbarea destinației unei instalații de utilizare a gazelor naturale, indiferent de regimul de presiune al gazelor naturale, și încadrarea acesteia ca și sistem de distribuție a gazelor naturale sau ca sistem de distribuție închis se realizează în baza unui raport de expertiză tehnică, cu acceptul prealabil al OSD și după consultarea și stabilirea de comun acord cu OSD a obiectivelor/aspectelor care urmează să fie analizate în cadrul expertizei.

(2) Raportul de expertiză prevăzut la alin. (1) este întocmit de un expert tehnic atestat ANRE pentru obiectivele aferente:

a) sistemului de distribuție a gazelor naturale, sistemului de distribuție închis și magistralei directe ce funcționează în regim de medie, redusă și joasă presiune (P), respectiv $0,05 \cdot 10^5$ Pa ($0,05$ bar) $\leq p \leq 6 \cdot 10^5$ Pa (6 bar), tip atestat EGd;

b) sistemelor de distribuție a gazelor naturale, sistemelor de distribuție închise și magistralelor directe ce funcționează în regim de înaltă presiune (P), respectiv $6 \cdot 10^5$ Pa (6 bar) $< p \leq 10 \cdot 10^5$ Pa (10 bar), tip atestat EGt.

(3) În raportul de expertiză tehnică prevăzut la alin. (1) sunt prezentate, în principal, printre altele, zonele de protecție și siguranță în care sunt instituite restricții și interdicții, în scopul asigurării funcționării normale și pentru evitarea punerii în pericol a persoanelor, bunurilor și mediului, stabilite prin prezentele norme tehnice pentru sistemul de distribuție a gazelor naturale sau sistemul de distribuție închis.

(4) În situația în care alimentarea cu gaze naturale a clădirilor din cadrul zonelor rezidențiale s-a realizat prin intermediul instalațiilor de utilizare a gazelor naturale, amplasate pe drumurile/căile de acces, care își schimbă destinația, conform prevederilor alin. (1) se pot preda/prelua în exploatare la/de OSD, cu titlu gratuit, în baza procesului-verbal/contractului prevăzut la art. 108 alin. (1) din Legea nr. 123/2012.

(5) În cazul în care instalația de utilizare a gazelor naturale este amplasată pe drumuri/căi de acces private, anterior schimbării destinației acesteia, OSD încheie convenția de uz și servitute conform prevederilor art. 113 din Legea nr. 123/2012.

(6) În situația în care din raportul de expertiză tehnică, prevăzut la alin. (1), reiese că pentru a fi schimbată destinația instalației de utilizare a gazelor naturale în SD sunt necesare a fi efectuate anumite lucrări pentru funcționarea în condiții de siguranță a acesteia, acestea sunt efectuate de cel care predă în folosință la OSD instalația de utilizare a gazelor naturale.

(7) Lucrările prevăzute la alin. (6) pot fi:

a) remedierea eventualelor scăpări de gaze naturale;

b) refacerea adâncimii de pozare a instalației de utilizare a gazelor naturale;

c) refacerea stratului de nisip, bandei avertizoare sau a firului trasor;

d) modificarea traseului instalației de utilizare a gazelor naturale în vederea respectării zonelor de protecție și de siguranță aferente conductelor de distribuție a gazelor naturale;

e) refacerea proiectului tehnic;

f) efectuarea probelor de presiune etc.

(8) În situația în care în urma expertizei tehnice se constată că nu poate fi schimbată destinația instalației de utilizare a gazelor naturale, OSD refuză preluarea acesteia.”

16. La articolul 20, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 20. — (1) Sistemele de distribuție a gazelor naturale, sistemele de distribuție închise, magistralele directe sau instalațiile de utilizare a gazelor naturale cu presiunea mai mare de $10 \cdot 10^5$ Pa (10 bar) se proiectează și se execută în conformitate cu prevederile Normelor tehnice aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 118/2013.”

17. După articolul 25 se introduce un nou articol, articolul 25¹, cu următorul cuprins:

„Art. 25¹. — Zona de protecție a unei conducte de distribuție a gazelor naturale, a unei magistrale directe, a unui racord sau a unei instalații de utilizare a gazelor naturale ce funcționează în regim de înaltă presiune, $PI > 6 \cdot 10^5$ Pa (6 bar), se instituie cu respectarea prevederilor art. 31 din Normele tehnice aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 118/2013.”

18. La articolul 30, în tabelul nr. 1 coloanele aferente PI, cea aferentă distanței minime de la conducta de gaze naturale din PE¹⁾ în m, respectiv cea aferentă distanței minime de la conducta de gaze naturale din OL²⁾ în m, se abrogă.

19. După articolul 30 se introduce un nou articol, articolul 30¹, cu următorul cuprins:

„Art. 30¹. — Zona de siguranță a unei conducte de distribuție a gazelor naturale, a unei magistrale directe, a unui racord sau a unei instalații de utilizare a gazelor naturale ce funcționează în regim de înaltă presiune, $PI > 6 \cdot 10^5$ Pa (6 bar), se instituie cu respectarea prevederilor art. 32 și 33 din Normele tehnice aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 118/2013.”

20. La articolul 32 alineatul (2), litera a) se abrogă.

21. La articolul 32 alineatul (2), litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:

„c) Norma tehnică privind delimitarea zonelor de protecție și de siguranță aferente capacităților energetice, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 239/2019, cu modificările și completările ulterioare.”

22. După articolul 35 se introduce un nou articol, articolul 35¹, cu următorul cuprins:

„Art. 35¹. — (1) În situația în care se dorește ca SD să se monteze subteran în zone urbane în care există și alte utilități montate subteran, iar distanțele de siguranță, prevăzute în tabelul nr. 1, nu pot fi respectate, proiectantul, cu acordul prealabil al OSD, stabilește distanțele de siguranță în baza unei evaluări de risc.

(2) Principiile și particularitățile de efectuare a evaluării de risc, prevăzută la alin. (1), sunt precizate în anexa nr. 23.”

23. La articolul 36, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Prevederile alin. (1) și (2) se aplică și în situația instalațiilor de utilizare a gazelor naturale, indiferent de regimul de presiune în care funcționează.”

24. După articolul 39 se introduce un nou articol, articolul 39¹, cu următorul cuprins:

„Art. 39¹. — (1) Când nu este posibilă respectarea distanței prevăzute la art. 39, aceasta poate fi redusă cu condiția ca proiectantul să prevadă măsuri de siguranță împotriva coliziunii cu vehicule.

(2) Măsurile de siguranță prevăzute la alin. (1) pot fi, după caz:

a) montarea parapetelor de protecție din oțel/beton, în fața firidei;

b) realizarea firidelor din materiale rezistente la deformare;

c) folosirea unor elemente de siguranță speciale montate pe racord/teul de branșament etc.”

25. După articolul 50 se introduce un nou articol, articolul 50¹, cu următorul cuprins:

„Art. 50¹. — (1) Diametrul conductelor de distribuție, a racordurilor sau a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale de presiune înaltă, $PI > 6 \cdot 10^5$ Pa (6 bar), din OL, se calculează cu formula prevăzută la art. 50 din Normele tehnice aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 118/2013.

¹⁾ PE — polietilenă.

²⁾ OL — oțel.

(2) Diametrul conductelor de distribuție, al racordurilor sau al instalațiilor de utilizare a gazelor naturale de presiune înaltă, $PI > 6 \cdot 10^5$ Pa (6 bar), din PE, se calculează în conformitate cu SR EN 12007-2:2012 — Infrastructura pentru gaze. Conducte pentru presiuni maxime de operare mai mici sau egale cu 16 bar. Partea 2: Cerințe funcționale specifice pentru polietilenă (MOP mai mică sau egală cu 10 bar).

(3) Viteza medie a gazelor naturale într-un tronson de conductă în regim de curgere permanentă la presiune înaltă, $PI > 6 \cdot 10^5$ Pa (6 bar), se calculează cu formula prevăzută la art. 51 din Normele tehnice aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 118/2013.”

26. La articolul 59, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Traseele obiectivelor prevăzute la alin. (1), respectiv ale conductelor de distribuție, racordurilor sau ale instalațiilor de utilizare exterioare a gazelor naturale, din oțel, ce funcționează în regim de înaltă presiune, $PI > 6 \cdot 10^5$ Pa (6 bar), precum și încadrarea acestora în clase de locație se stabilesc în conformitate cu prevederile art. 25—27 din Normele tehnice aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 118/2013.”

27. Articolul 65 se abrogă.

28. La articolul 67, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Este interzisă:

a) montarea conductelor de distribuție a gazelor naturale, a racordurilor sau a instalațiilor de utilizare din polietilenă în soluri saturate cu produse petroliere sau solvenți agresivi pentru acestea;

b) vehicularea prin conductele de distribuție, prin racordurile sau prin instalațiile de utilizare din polietilenă a gazelor naturale care conțin faza lichidă rezultată din condensarea hidrocarburilor grele.”

29. La articolul 74, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alineatul (5), cu următorul cuprins:

„(5) Este interzisă montarea/amplasarea subterană și/sau supraterană a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale, indiferent de regimul de presiune al acestora:

- a) pe domeniul public;
- b) pe drumuri/căi de acces private;
- c) pe alte proprietăți decât cele ale beneficiarului.”

30. La capitolul VI secțiunea a 2-a, titlul se modifică și va avea următorul cuprins:

„SECȚIUNEA a 2-a

Alegerea traseelor. Condiții pentru amplasarea racordurilor sau a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale”

31. Articolul 77 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 77. — Instalațiile de utilizare din clădiri se alimentează cu gaze naturale din conducta de distribuție, conform soluției tehnice de alimentare dată de OSD prin ATR sau notificarea pentru separarea dintr-o instalație de utilizare comună existentă, după caz.”

32. La articolul 120, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Tipul mijlocului de măsurare, modul de amplasare și condițiile de montaj se stabilesc de OSD și se însușesc de proiectant, având în vedere, după caz, următoarele:

- a) soluția tehnică de racordare din ATR, eliberat de OSD;
- b) specificațiile tehnice date de producătorul mijlocului de măsurare a gazelor naturale;
- c) respectarea prevederilor art. 37—39¹;
- d) prevederile Regulamentului de măsurare a cantităților de gaze naturale tranzacționate în România, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 62/2008, cu modificările și completările ulterioare;

e) debitul minim/maxim de gaze naturale aferent aparatelor consumatoare de combustibili gazoși.”

33. După articolul 124 se introduce un nou articol, articolul 124¹, cu următorul cuprins:

„Art. 124¹. — Pentru menținerea siguranței în exploatare a SD se pot monta elemente/dispozitive de siguranță, respectiv dispozitive de întrerupere a alimentării cu gaze naturale care să blocheze trecerea gazelor naturale în cazul producerii unor avarii/agresiuni, cu respectarea prevederilor art. 158 alin. (1) din Legea nr. 123/2012.”

34. La articolul 125 alineatul (2), partea introductivă se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Evacuarea gazelor naturale de la echipamentul de securitate și de la reglatoarele instalate în stații/posturi de reglare sau pe utilaje se face în aer liber la 0,5 m peste cel mai înalt punct al acoperișului.”

35. La articolul 126 alineatul (1), partea introductivă se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 126. — (1) Pe colectoarele și distribuitoarele stațiilor de reglare sau reglare-măsurare a gazelor naturale se montează, după caz.”

36. La articolul 129, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Pentru cazul în care geamurile au o grosime mai mare de 4 mm sau sunt de construcție specială (geam securizat/armat, tâmplărie tip Thermopan etc.), este obligatorie montarea detectoarelor automate de gaze naturale care acționează automat electroventilul robinetului de închidere.”

37. La articolul 129, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (2)¹, cu următorul cuprins:

„(2)¹ Suprafețele vitrate prevăzute la art. 128 alin. (1) lit. e) sunt goluri pentru decomprimare în caz de explozie, care sunt proiectate și executate astfel încât acestea să cedeze la presiunea datorată exploziei de cel puțin 1180 Pa (0, 0118 bar).”

38. După articolul 142 se introduce un nou articol, articolul 142¹, cu următorul cuprins:

„Art. 142¹. — Pentru depistarea scăpărilor de gaze naturale în casa scărilor clădirilor etajate, care sunt prevăzute cu uși de acces/ferestre din tâmplărie tip Thermopan sau care sunt fără ferestre și nu sunt prevăzute cu deflector, conform prevederilor art. 142, se montează detectoare automate de gaze naturale.”

39. După articolul 143 se introduce un nou articol, articolul 143¹, cu următorul cuprins:

„Art. 143¹. — Detectorul automat de gaze naturale montat într-un apartament, în care există atât o instalație de utilizare a gazelor naturale proprie care deservește exclusiv aparatele consumatoare de combustibili gazoși, respectiv o mașină de gătit și o centrală termică, cât și o instalație de utilizare a gazelor naturale care trece dintr-un apartament în altul pentru alimentarea cu gaze naturale, exclusiv aparatele consumatoare de combustibili gazoși folosite pentru prepararea hranei din celelalte apartamente, acționează automat, prin electroventile, asupra robinetelor de închidere prevăzute la art. 172 alin. (1) lit. a) și d).”

40. La articolul 144, alineatele (2) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) Electroventilul aferent detectoarelor automate de gaze naturale este acționat automat de acesta și, în funcție de caz, acesta poate fi montat pe poziția:

- a) robinetului de incendiu, prevăzut la art. 66 alin. (4);
- b) robinetului/vanei montat(e) înaintea intrării conductei în canal, prevăzut(e) la art. 83 alin. (2);
- c) robinetului de închidere, prevăzut la art. 172 alin. (1) lit. a)—d), după caz.

(3) Instalarea detectorului automat de gaze naturale și a electroventilului se realizează conform instrucțiunilor date de producătorii echipamentelor.”

41. La articolul 144, după alineatul (3) se introduc două noi alineate, alineatele (4) și (5), cu următorul cuprins:

„(4) Alegerea detectorului automat de gaze naturale și a electroventilului se realizează, după caz, de:

a) proiectantul lucrării noi sau de modificare din sistemul de alimentare cu gaze naturale, respectiv din SD sau a instalației de utilizare a gazelor naturale;

b) executantul verificării sau reviziei tehnice a instalației de utilizare a gazelor naturale, în situația prevăzută la art. 10 alin. (6) din Procedură, ținând cont de posibilitățile de alimentare cu energie electrică și de comunicare între dispozitive.

(5) Alegerea detectorului automat de gaze naturale și a electroventilului se realizează cu luarea în considerare, după caz, a prevederilor:

a) Hotărârii Guvernului nr. 1.058/2006 privind cerințele minime pentru îmbunătățirea securității și protecția sănătății lucrătorilor care pot fi expuși unui potențial risc datorat atmosferelor explozive;

b) Hotărârii Guvernului nr. 245/2016 privind stabilirea condițiilor pentru punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor și sistemelor de protecție destinate utilizării în atmosfere potențial explozive;

c) Hotărârii Guvernului nr. 668/2017 privind stabilirea condițiilor pentru comercializarea produselor pentru construcții.”

42. După articolul 144 se introduc două noi articole, articolele 144¹ și 144², cu următorul cuprins:

„Art. 144¹. — (1) În sistemul de alimentare cu gaze naturale se montează doar detectorul/detectoarele automat/automate de gaze naturale și electroventilul care sunt însoțite de documentele prevăzute la art. 173 alin. (3).

(2) Detectorul automat de gaze naturale trebuie să corespundă standardelor:

a) SR EN 60079-10-1:2016 — Atmosfere explozive. Partea 10-1: Clasificarea ariilor. Atmosfere explozive gazoase;

b) SR EN 60079-29-1:2017 — Atmosfere explozive. Partea 29-1: Detectoare de gaze. Cerințe de performanță detectoarelor de gaze inflamabile;

c) SR EN 60079-29-2:2015 Atmosfere explozive. Partea 29-2: Detectoare de gaze. Alegerea, instalarea, utilizarea și întreținerea detectoarelor de gaze inflamabile și oxigen;

d) SR EN 60079-29-3:2014 — Atmosfere explozive. Partea 29-3: Detectoare de gaz. Recomandări de securitate funcțională pentru sisteme fixe detectoare de gaz;

e) SR EN 50194-1:2009 — Aparatură electrică pentru detectarea gazelor combustibile din locuințe. Partea 1: Metode de încercare și cerințe de performanță;

f) SR EN 50244:2003 — Aparatură electrice pentru detectarea gazelor combustibile din locuințe. Ghid pentru selectare, instalare, utilizare și întreținere.

Art. 144². — Detectoarele automate de gaze naturale, care se montează în:

a) spațiile industriale sau în spațiile în care există pericolul acumulării și altor tipuri de gaze decât cele de gaze naturale și monoxid de carbon, trebuie să corespundă standardelor prevăzute la art. 144¹ alin. (2) lit. a)—d);

b) imobilele clienților finali casnici, trebuie să corespundă standardelor prevăzute la art. 144¹ alin. (2) lit. e) și f).”

43. La articolul 173, după alineatul (2) se introduc trei noi alineate, alineatele (3)—(5), cu următorul cuprins:

„(3) Produsele utilizate în sistemele de alimentare cu gaze naturale, prevăzute la alin. (1), se comercializează însoțite de următoarele documente, respectiv:

a) produsul care face obiectul unui standard european armonizat, respectiv a unei specificații tehnice armonizate, se comercializează însoțit de declarația de performanță întocmită de producătorul produsului, conform prevederilor art. 6 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 668/2017;

b) produsul care face obiectul unei specificații tehnice nearmonizate se comercializează însoțit de declarația de conformitate întocmită de producătorul produsului, conform prevederilor art. 10 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 668/2017;

c) produsul pentru care nu există specificații tehnice armonizate sau specificații tehnice nearmonizate se comercializează însoțit de declarația de conformitate întocmită de producătorul produsului pe baza unui acord tehnic în construcții, conform prevederilor art. 14 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 668/2017;

d) produsele care intră sub incidența Hotărârii Guvernului nr. 123/2015 privind stabilirea condițiilor pentru punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor sub presiune, cu modificările ulterioare, se comercializează însoțite de declarația UE de conformitate.

(4) Sculele, produsele și dispozitivele utilizate, care nu intră în componența SD, precum și cele care intră în componența SD, dar care nu au impact în siguranța în exploatarea a SD și în continuitatea alimentării cu gaze naturale a clienților finali, respectiv firida, PRM, PR, PM etc., sunt însoțite de declarațiile de conformitate/declarațiile de performanță întocmite de producătorii acestora și se utilizează conform prescripțiilor acestora.

(5) Electroventilele sunt însoțite de documentele prevăzute la alin. (3) sau (4), după caz, în funcție de robinetele pe care le acționează și care sunt prevăzute la art. 144 alin. (2).”

44. Articolul 179 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 179. — (1) Tijele și calotele răsufătorilor se confecționează din oțel sau din alte materiale compozite.

(2) Capacele pentru răsufătorile pozate în carosabil se confecționează din fontă sau din material compozit cu respectarea clasei de utilizare corespunzătoare spațiului carosabil — clasa D400.”

45. Articolul 182 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 182. — (1) Tipul de armături se alege în funcție de treapta/regimul de presiune al gazelor naturale din conducta de distribuție/racordul/instalația de utilizare pe care se montează.

(2) Nu se utilizează armături din fontă.”

46. La articolul 184 alineatul (1), litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) în cămine de vizitare.”

47. La articolul 186, litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

„a) compensatoare de dilatare, pentru conductele montate suprateran.”

48. La articolul 191, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 191. — (1) În timpul executării sistemelor de alimentare cu gaze naturale se iau măsuri pentru evitarea deteriorării instalațiilor și construcțiilor subterane sau supraterane adiacente, aparținând OSD sau altor deținători.”

49. Articolul 205 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 205. — La conductele de distribuție a gazelor naturale, la racorduri sau la instalațiile de utilizare a gazelor naturale din oțel montate suprateran, susținerea se realizează, de regulă, cu suporturi/reazeme-tip pentru instalații.”

50. La articolul 211 alineatul (1), partea introductivă și litera c) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 211. — (1) La capătul racordului executat din țevă din oțel racordat la conducta de distribuție a gazelor naturale de presiune înaltă/medie/redușă (anexa nr. 3, fig. 3 și fig. 9) se montează:

.....

c) unul sau mai multe regulatoare de presiune sau, după caz, o stație sau un post de reglare-măsurare.”

51. La articolul 211, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alineatul (5), cu următorul cuprins:

„(5) În situația în care atât în instalația de utilizare a gazelor naturale, cât și în conducta de distribuție este același regim de presiune a gazelor naturale, OSD, prin intermediul ATR, poate solicita montarea unor dispozitive și/sau echipamente de siguranță, la capătul racordului.”

52. La articolul 215 alineatul (1), partea introductivă și litera b) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 215. — (1) La capătul racordului executat din țevă din polietilenă racordat la conducta de distribuție a gazelor naturale de presiune înaltă/medie/redușă (anexa nr. 3, fig. 14) se montează:

b) unul sau mai multe regulatoare de presiune sau, după caz, o stație sau un post de reglare-măsurare a gazelor naturale.”

53. La articolul 219, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Se evită montarea subterană a pieselor electroizolante; atunci când montarea lor supraterană nu este posibilă, ele pot fi montate și subteran, în cămine vizitabile sau direct în sol, protejate anticoroziv, conform specificațiilor producătorului.”

54. La articolul 226, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Capacul căminului de vizitare se deschide integral în situația desfășurării operațiunilor de întreținere ale vanelor.”

55. Articolul 227 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 227. — (1) Confecționarea tijelor răsuflătorilor se face din țevă din oțel cu diametrul de Dn 50 mm sau din alte materiale cu rezistență mecanică similară sau superioară.

(2) Pentru evitarea degradării conductelor din polietilenă sau a izolației anticorosive a conductelor din oțel de către dispozitivul de curățare a răsuflătorilor, răsuflătorile la care se montează cutie și capac din fontă au calota prevăzută cu opritor.

(3) Calota răsuflătorii de perete se confecționează din cuzinet de conductă cu diametrul mai mare sau egal cu diametrul conductei peste care se poziționează.”

56. La articolul 231 alineatul (1) litera a), punctul (ii) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(ii) 20 mm (¾ inch), pentru presiunea înaltă/medie;”.

57. La articolul 254, literele b) și c) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„b) tipul și calitatea izolației anticorosive (în cazul conductelor din oțel);

c) verificarea rezistenței de izolație după umplerea completă a șanțului cu pământ (verificare pentru care, în cazul conductelor din OL, se specifică numărul și data buletinului de verificare a calității izolației, emis de un laborator de specialitate autorizat);”.

58. După articolul 254 se introduce un nou articol, articolul 254¹, cu următorul cuprins:

„Art. 254¹. — (1) Urmărirea lucrărilor de execuție a obiectivelor din SD se realizează astfel:

a) în cazul concesionarului serviciului de utilitate publică de distribuție a gazelor naturale care este titular de licență specifică, de dirigintele de șantier al acestuia;

b) în cazul concesionarului serviciului de utilitate publică de distribuție a gazelor naturale care nu este titular de licență specifică, de dirigintele de șantier al unui OSD cu care are încheiat contract de asistență tehnică pentru urmărirea lucrărilor de execuție, recepția și punerea în funcțiune a obiectivelor din SD și care are o experiență similară de minimum 3 ani.

(2) Dirigintele de șantier, prevăzut la alin. (1), îndeplinește:

a) atribuțiile prevăzute la art. 17 alin. (2) din Regulamentul privind verificarea și expertizarea tehnică a proiectelor, expertizarea tehnică a execuției lucrărilor și a construcțiilor, precum și verificarea lucrărilor executate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 925/1995, cu modificările ulterioare;

b) obligațiile și răspunderile prevăzute la art. 44 din Procedura de autorizare a diriginților de șantier, aprobată prin Ordinul ministrului dezvoltării regionale și turismului nr. 1.496/2011, cu modificările și completările ulterioare.”

59. După articolul 258 se introduce un nou articol, articolul 258¹, cu următorul cuprins:

„Art. 258¹. — Protecția conductelor subterane din oțel se realizează pe exteriorul țevilor.”

60. La articolul 259, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Izolația cu bitum prevăzută la alin. (1) lit. a) poate fi:

a) de tip întărită: citom, două straturi de împâslitură cu bitum și folie de PVC;

b) de tip foarte întărită: citom, trei straturi de împâslitură cu bitum și folie de PVC.”

61. La articolul 268, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Probele de rezistență și etanșitate la presiune a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale se realizează de către executant, conform prevederilor art. 20 alin. (1) lit. c) din Procedura privind proiectarea, verificarea proiectului tehnic, execuția, recepția tehnică și punerea în funcțiune a instalației de utilizare a gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 156/2020.”

62. La articolul 269 alineatul (2), capul tabelului nr. 8 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Tabelul nr. 8

Nr. crt.	Conductele și treptele de presiune	Presiunea pentru verificarea la proba de rezistență, în Pa și în (bar)	Presiunea pentru verificarea la proba de etanșitate, în Pa și în (bar)”
----------	------------------------------------	--	---

63. La articolul 271, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) În situația în care intervenția este de natură să perturbe circulația pietonală sau rutieră, pentru racordurile ce se cuplează la conductele de distribuție a gazelor naturale, aflate în funcțiune, se realizează doar proba de rezistență.”

64. La articolul 272, în partea introductivă, sintagma „tabelul nr. 9” se modifică și se înlocuiește cu sintagma „tabelul nr. 8”.

65. La articolul 272, litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) proba se efectuează pe conductele terminate și se consideră corespunzătoare dacă presiunea se menține constantă.”

66. Articolul 273 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 273. — (1) Timpul de realizare a probei de rezistență la presiune a conductelor de distribuție a gazelor naturale, a racordurilor sau a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale este de 1 oră.

(2) Timpul de realizare a probei de etanșeitate la presiune a conductei de distribuție a gazelor naturale, a racordului sau a instalației de utilizare a gazelor naturale este prevăzut în tabelul nr. 81.

Tabelul nr. 81

Volumul conductei de distribuție, al racordului sau al instalației de utilizare a gazelor naturale OL/PE	Timpul de realizare a probei de etanșeitate
[m ³]	[h]
0,1	1
0,2	2
0,3	2
0,5	3
1,0	6
2,0	12
3,0	18
≥ 4,0	24”

67. La articolul 274, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(6) La efectuarea probelor de rezistență și etanșeitate pentru instalația de utilizare a gazelor naturale nu este necesară utilizarea aparatelor de măsurare a gazelor naturale cu înregistrare continuă a presiunii și a temperaturii gazelor naturale.”

68. După articolul 283 se introduce un nou articol, articolul 283¹, cu următorul cuprins:

„Art. 283¹. — Este interzisă verificarea cu flacăra a instalației de utilizare sau a obiectivelor sistemelor de distribuție a gazelor naturale.”

69. La articolul 284, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 284. — (1) Recepția tehnică și punerea în funcțiune a instalației de utilizare a gazelor naturale se realizează conform prevederilor Procedurii privind proiectarea, verificarea proiectului tehnic, execuția, recepția tehnică și punerea în funcțiune a instalației de utilizare a gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 156/2020.”

70. La articolul 285, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Responsabilul tehnic cu execuția atestat, ca reprezentant al executantului, îndeplinește:

a) atribuțiile prevăzute la art. 17 alin. (1) din Regulamentul privind verificarea și expertizarea tehnică a proiectelor, expertizarea tehnică a execuției lucrărilor și a construcțiilor, precum și verificarea lucrărilor executate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 925/1995, cu modificările ulterioare;

b) obligațiile și răspunderile prevăzute în Procedura privind autorizarea și exercitarea dreptului de practică a responsabililor tehnici cu execuția lucrărilor de construcții, aprobată prin Ordinul

viceprim-ministrului, ministrului dezvoltării regionale și administrației publice, nr. 1.895/2016 pentru aprobarea Procedurii privind autorizarea și exercitarea dreptului de practică a responsabililor tehnici cu execuția lucrărilor de construcții, precum și pentru modificarea Reglementării tehnice «Îndrumător pentru atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activitate în construcții», aprobată prin Ordinul ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței nr. 777/2003.”

71. La articolul 286, litera h) se modifică și va avea următorul cuprins:

„h) autorizația de construire sau acordul/autorizația administratorului drumului, după caz;”.

72. La articolul 288, partea introductivă și litera b) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 288. — Recepția tehnică a lucrărilor din sistemul de distribuție a gazelor naturale constă în:

b) verificarea calității lucrărilor și a concordanței acestora cu documentația tehnică de execuție avizată, cu prevederile din autorizația de construire sau din acordul/autorizația administratorului drumului, după caz, precum și cu avizele și condițiile de execuție impuse de autoritățile competente;”.

73. La articolul 289, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 289. — (1) Operațiile tehnice necesare pentru punerea în funcțiune a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale sunt prevăzute în anexa nr. 6 la Procedura privind proiectarea, verificarea proiectului tehnic, execuția, recepția tehnică și punerea în funcțiune a instalației de utilizare a gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 156/2020.”

74. La articolul 291, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 291. — (1) Îmbinările care s-au executat după proba de presiune, pentru cuplarea noilor tronsoane de conductă la cele puse în funcțiune, se verifică la presiunea din conducta de distribuție sau din instalația de utilizare a gazelor naturale.”

75. La articolul 309 alineatul (1), partea introductivă și literele d) și f) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 309. — (1) Verificarea tehnică a conductelor de distribuție a gazelor naturale și a racordurilor, în vederea depistării eventualelor scăpări de gaze naturale, se face periodic, cu detectoare pentru depistarea scăpărilor de gaze naturale, verificate conform specificațiilor producătorului, și se efectuează de către OSD, conform regulamentelor proprii, în funcție de:

d) număr de defecte înregistrate/kilometru;

f) materialul conductelor, oțel sau polietilenă (PE).”

76. La articolul 309, alineatul (3) se abrogă.

77. La articolul 314 alineatul (1), partea introductivă se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 314. — (1) Revizia tehnică a conductelor de distribuție a gazelor naturale și a racordurilor se realizează la maximum 5 ani, prin efectuarea următoarelor operații:”.

78. La articolul 320, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) Perioada de întrerupere planificată a alimentării cu gaze naturale cuprinde perioada remedierii defectelor și cea necesară efectuării manevrelor de reluare a alimentării cu gaze naturale.”

79. Articolul 328 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 328. — (1) Dacă la efectuarea operațiilor de revizie este necesară oprirea stațiilor și/sau a posturilor de reglare, reglare-măsurare sau măsurare a gazelor naturale, repunerea în funcțiune a instalației de utilizare gaze naturale se face numai în prezența clientului final sau a reprezentantului acestuia care garantează că robinetele tuturor aparatelor consumatoare de combustibili gazeoși sunt închise.

(2) Prezența clientului final sau a reprezentantului acestuia, prevăzută la alin. (1), este consemnată în ordinul de serviciu al OSD și confirmată prin semnătura acestuia.”

80. Articolul 343 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 343. — La întreruperea neplanificată sau planificată a alimentării cu gaze naturale, clienții finali trebuie să închidă robinetele de pe instalațiile de utilizare a gazelor naturale și să aplice măsurile dispuse în instrucțiunile de utilizare a gazelor naturale, prevăzute la art. 303.”

81. La articolul 369, după litera c) se introduce o nouă literă, litera d), cu următorul cuprins:

„d) alte procedee, conform procedurilor operaționale ale OSD.”

82. Articolul 371 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 371. — În cazul unor reparații temporare, în principal în cazul conductelor de distribuție a gazelor naturale din oțel, perforate și, după caz, fisurate, se pot utiliza coliere metalice agrementate tehnic sau alte scule, dispozitive, procedee destinate acestor operații, conform procedurilor elaborate de OSD și avizate de ANRE, în conformitate cu prevederile art. 158 alin. (1) din Legea nr. 123/2012.”

83. La articolul 380, termenul „societală” se modifică și se înlocuiește cu termenul „socială”.

84. La articolul 384, literele f)—i) se abrogă.

85. Articolul 407 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 407. — Înainte de aprinderea focului, în aparatele consumatoare de combustibili gazeoși neautomatizate, utilizatorul respectă și asigură următoarele:

a) ventilarea permanentă a încăperilor în care funcționează aparatele consumatoare de combustibili gazeoși cu flacără liberă;

b) controlul tirajelor și etanșeității coșului de evacuare a gazelor de ardere la care sunt racordate aparatele consumatoare de combustibili gazeoși; în cazul în care se constată lipsa tirajului, nu se aprinde focul decât după efectuarea lucrărilor care să asigure tirajul (curățarea coșului, curățarea sobei, repararea aparatelor de evacuare mecanică etc.);

c) controlul robinetului de manevră al aparatului consumator de combustibili gazeoși, depistarea și înlăturarea eventualelor scăpări de gaze naturale; dacă robinetul este deschis, acesta se închide și se ventilează încăperea respectivă, precum și cele învecinate prin deschiderea ușilor și ferestrelor, aprinderea focului făcându-se numai după aerisirea completă;

d) accesul liber al aerului de ardere în focarul aparatului consumator de combustibili gazeoși prin:

- (i) deschiderea ușilor cenușarului la sobe;
- (ii) deschiderea fantelor pentru accesul aerului în focar;
- (iii) pornirea ventilatorului, după caz;

e) ventilarea focarului aparatelor consumatoare de combustibili gazeoși;

f) verificarea funcționării aparaturii de automatizare, după caz.”

86. La articolul 408, după alineatul (2) se introduc două noi alineate, alineatele (3) și (4), cu următorul cuprins:

„(3) Aprinderea focului la aparatele consumatoare de combustibili gazeoși automatizate se face conform instrucțiunilor producătorului acestora.

(4) Aprinderea focului la aparatele consumatoare de combustibili gazeoși neautomatizate și arzătoare se realizează cu respectarea următoarelor operațiuni:

a) aerisirea focarului, minimum 5 minute înainte de aprinderea focului;

b) apropierea aprinzătorului de arzător;

c) deschiderea lentă a robinetului de manevră și aprinderea focului, concomitent cu supravegherea stabilității flăcării.”

87. Articolul 410 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 410. — (1) Stingerea focului la aparatele consumatoare de combustibili gazeoși racordate la coș de fum se realizează prin închiderea robinetului de siguranță, iar după stingerea flăcării se închide și robinetul de manevră, amplasat înaintea aparatului consumator de combustibili gazeoși.

(2) Stingerea focului la aparatele consumatoare de combustibili gazeoși racordate prin racord flexibil se realizează prin închiderea robinetului de siguranță, existent înaintea racordului flexibil; după stingerea flăcării se închide și robinetul de manevră.”

88. După articolul 411 se introduce un nou articol, articolul 411¹, cu următorul cuprins:

„Art. 411¹. — (1) Este interzis dormitul în încăperi cu focul aprins.

(2) Este interzisă obturarea coșului de fum al aparatelor consumatoare de combustibili gazeoși.”

89. Articolul 412 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 412. — Anexele nr. 1—23 fac parte integrantă din prezentele norme tehnice și pot fi actualizate prin ordin al președintelui ANRE.”

90. La anexa nr. 1, după litera b) se introduce o nouă literă, litera b¹), cu următorul cuprins:

„b¹) *cuplare* — acțiunea de cuplare/racordare a două conducte, din care una dintre acestea este pusă în funcțiune, și care presupune perforarea conductei/sudarea directă la conductă, la care se face cuplarea/racordarea în prezența gazelor naturale sub presiune sau nu, după caz;”

91. La anexa nr. 1, litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:

„c) *detector automat de gaze naturale* — aparatul proiectat și construit, în conformitate cu standardele aplicabile, în scopul detectării eficiente a prezenței gazelor combustibile (gaze naturale) în locuințe sau alte incinte, dotat cu sistem de semnalizare optică și alarmare acustică, care poate iniția acțiuni de execuție, după caz, ori de câte ori este depășit pragul de alarmă prestabilit al concentrației volumice;”

92. La anexa nr. 1, după litera c) se introduc două noi litere, literele c¹) și c²), cu următorul cuprins:

„c¹) *echipa* — personalul desemnat de OSD, prin ordinul de serviciu, pentru realizarea activităților;

c²) *electroventil* — ventilul sau supapa ale cărei deschidere și închidere sunt comandate de un electromagnet;”.

93. La anexa nr. 1, după litera d) se introduce o nouă literă, litera d¹), cu următorul cuprins:

„d¹) *instalație de racordare* — ansamblul format dintr-un racord și o stație de reglare-măsurare/stație de reglare/stație de măsurare sau un post de reglare-măsurare/post de reglare/post de măsurare;”.

94. La anexa nr. 1, după litera f) se introduc două noi litere, literele g) și h), cu următorul cuprins:

„g) *racordare* — ansamblul activităților necesare realizării/modificării și punerii în funcțiune a instalației de racordare;

h) *teu de branșament* — piesa de legătură între conducta de distribuție a gazelor naturale și racord.”

95. În anexa nr. 2, la „Legislație relevantă”, punctele 8, 12, 13, 26 și 46 se modifică și vor avea următorul cuprins:

„8. Legea securității și sănătății în muncă nr. 319/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 646 din 26 iulie 2006, cu modificările și completările ulterioare;

.....
12. Hotărârea Guvernului nr. 245/2016 privind stabilirea condițiilor pentru punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor și sistemelor de protecție destinate utilizării în atmosfere explozive, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 286 din 15 aprilie 2016;

13. Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 7/2022 pentru aprobarea Regulamentului privind racordarea la sistemul de distribuție a gazelor naturale, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 196 din 28 februarie 2022, cu modificările și completările ulterioare;

.....
26. Hotărârea Guvernului nr. 925/1995 pentru aprobarea Regulamentului privind verificarea și expertizarea tehnică a proiectelor, expertizarea tehnică a execuției lucrărilor și a construcțiilor, precum și verificarea calității lucrărilor executate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 286 din 11 decembrie 1995, cu modificările ulterioare;

.....
46. Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 239/2019 pentru aprobarea Normei tehnice privind delimitarea zonelor de protecție și de siguranță aferente capacităților energetice, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 36 și 36 bis din 20 ianuarie 2020, cu modificările și completările ulterioare;”.

96. În anexa nr. 2, la „Legislație relevantă”, după punctul 50 se introduc două noi puncte, punctele 51 și 52, cu următorul cuprins:

„51. Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 166/2010 pentru aprobarea Dispozițiilor generale privind apărarea împotriva incendiilor la construcții și instalațiile

aferente, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din 9 august 2010;

52. Hotărârea Guvernului nr. 1.058/2006 privind cerințele minime pentru îmbunătățirea securității și protecția sănătății lucrătorilor care pot fi expuși unui potențial risc datorat atmosferelor explozive, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 737 din 29 august 2006.”

97. În anexa nr. 2, la „Norme și prescripții tehnice”, punctul 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„2. Normativ privind securitatea la incendiu a construcțiilor, Partea a III-a — Instalații de detectare, semnalizare și avertizare, indicativ P118/3-2015, aprobat prin Ordinul ministrului dezvoltării regionale și administrației publice nr. 364/2015, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 243 și 243 bis din 9 aprilie 2015, cu modificările ulterioare;”.

98. În anexa nr. 2, la „Norme și prescripții tehnice”, după punctul 8 se introduce un nou punct, punctul 9, cu următorul cuprins:

„9. Normativ de siguranță la foc a construcțiilor, indicativ P118-99, aprobat prin Ordinul ministrului lucrărilor publice și amenajării teritoriului nr. 27/N/1999.”

99. În anexa nr. 2, la „Lista standardelor”, după punctul 118 se introduc trei noi puncte, punctele 119—121, cu următorul cuprins:

„119. SR EN 60079-29-1: 2017 — Atmosfere explozive. Partea 29-1: Detectoare de gaze. Cerințe de performanță pentru detectoarele de gaze inflamabile;

120. SR EN 60079-29-2: 2015 — Atmosfere explozive. Partea 29-2: Detectoare de gaze. Alegerea, instalarea, utilizarea și întreținerea detectoarelor de gaze inflamabile și oxigen;

121. SR EN 60079-29-3: 2014 — Atmosfere explozive. Partea 29-3: Detectoare de gaz. Recomandări de securitate funcțională pentru sisteme fixe detectoare de gaz.”

100. După anexa nr. 22 se introduce o nouă anexă, anexa nr. 23, având conținutul prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

101. În tot cuprinsul normei tehnice termenul „bari” se modifică și se înlocuiește cu termenul „bar”.

Art. II. — Prezentul ordin respectă prevederile Directivei (UE) 2015/1.535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale, transpusă în legislația națională prin Hotărârea Guvernului nr. 1.016/2004 privind măsurile pentru organizarea și realizarea schimbului de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice, precum și al regulilor referitoare la serviciile societății informaționale între România și statele membre ale Uniunii Europene, precum și Comisia Europeană, cu modificările și completările ulterioare.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
Dumitru Chiriță

PRINCIPIILE ȘI PARTICULARITĂȚILE
de efectuare a evaluării de risc pentru sistemele de distribuție a gazelor naturale/
sistemele de distribuție închise a gazelor naturale — conducte din oțel și/sau PE

CAPITOLUL I

Etapa de identificare a riscului pentru conductele din oțel

Art. 1. — Pentru mediul extern, care este mediul din afara conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel, sursele de risc, fără a fi o listă exhaustivă, pot fi:

a) coroziunea exterioară, ca urmare a deteriorării izolației sau a izolației realizate necorespunzător — montaj subteran/suprateran;

b) acțiunea electrică, respectiv curenții de dispersie — montaj subteran;

c) acțiunea mecanică, respectiv vibrațiile sau tasările, ca urmare a traficului rutier — montaj subteran;

d) acțiunile naturale ale terenului în care este pozată conducta de distribuție a gazelor naturale, precum alunecări de teren, erodări datorate apelor, mișcări seismice — montaj subteran/suprateran;

e) acțiunea asupra conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel, ca urmare a unor lucrări autorizate/neautorizate efectuate de alți deținători de utilități care au echipamente/instalații/sisteme de canalizare/conducte în apropierea conductei de distribuție a gazelor naturale — montaj subteran;

f) acțiunea asupra conductei de distribuție a gazelor naturale realizate fără respectarea procedurilor de exploatare și întreținere, care ulterior conduc la pierderi de gaze naturale, și anume:

- (i) izolarea necorespunzătoare a sudurilor;
 - (ii) pozarea defectuoasă a conductei de distribuție a gazelor naturale în șanț;
 - (iii) umplerea șanțului conductei de distribuție a gazelor naturale cu pietre care au margini ascuțite;
 - (iv) facilitarea pătrunderii apei la operațiile de cuplare;
 - (v) operații de purjare impurități neefectuate sau efectuate necorespunzător etc. — montaj subteran;
- g) gradientul de temperatură, ca urmare a pozării conductei de distribuție a gazelor naturale la o adâncime mai mică de 0,9 m — montaj subteran.

Art. 2. — Pentru mediul intern, care este mediul din interiorul conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel, sursele de risc, fără a fi o listă exhaustivă, pot fi:

- a) coroziunea internă, ca urmare a:
- (i) acțiunii apei infiltrate la execuție, respectiv la cuplare — montaj subteran;
 - (ii) formării de criohidrați (se produc atunci când temperatura gazelor naturale din conducta de distribuție este egală sau mai mică decât temperatura punctului de rouă al gazelor naturale/amestecului de gaze naturale);
- b) subțierea grosimii conductei de distribuție a gazelor naturale, ca urmare a antrenării particulelor de praf/pietre, respectiv efectul de „sablare” la presiuni și viteze mari ale gazelor naturale;
- c) defectele de material, respectiv microfisurile — montaj subteran.

CAPITOLUL II

Etapa de identificare a riscului pentru conductele din PE

Art. 3. — Pentru mediul extern, care este mediul din afara conductei de distribuție a gazelor naturale din PE, sursele de risc, fără a fi o listă exhaustivă, pot fi:

a) acțiunea mecanică, respectiv vibrațiile/tasările, ca urmare a traficului rutier;

b) acțiunile naturale ale terenului în care este pozată conducta de distribuție a gazelor naturale, precum alunecări de teren, mișcări seismice etc.;

c) acțiunea asupra conductei de distribuție a gazelor naturale ca urmare a unor lucrări autorizate/neautorizate efectuate de alți deținători de utilități care au echipamente/instalații/sisteme de canalizare/conducte în apropierea conductei de gaze naturale;

d) acțiunea asupra conductei de distribuție a gazelor naturale din PE fără respectarea procedurilor de exploatare și întreținere, care ulterior conduc la pierderi de gaze naturale, și anume:

- (i) pozarea defectuoasă a conductei de distribuție a gazelor naturale în șanț;
- (ii) umplerea șanțului conductei de distribuție a gazelor naturale cu pietre care au margini ascuțite;
- (iii) facilitarea pătrunderii apei la operațiile de cuplare;
- (iv) operații de purjare impurități neefectuate/efectuate necorespunzător etc.;

e) gradientul de temperatură, ca urmare a pozării conductei de distribuție a gazelor naturale la o adâncime mai mică de 0,9 m, materialul devenind friabil/casant.

Art. 4. — Pentru mediul intern, care este mediul din interiorul conductei de distribuție a gazelor naturale din PE, sursele de risc, fără a fi o listă exhaustivă, pot fi:

a) coroziunea internă ca urmare a formării de criohidrați, atunci când temperatura gazelor naturale din conducta de distribuție este egală sau mai mică decât temperatura punctului de rouă al gazelor naturale sau a amestecului de gaze naturale;

b) defectele de material, respectiv microfisurile.

CAPITOLUL III

Procesul de evaluare a riscului pentru conducta de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE

Art. 5. — (1) Procesul de evaluare a riscului cuprinde următoarele etape:

- a) identificarea riscului, care constă în:
- (i) precizarea surselor de risc;
 - (ii) aprecierea probabilității producerii evenimentelor nedorite;
 - (iii) formularea unor scenarii privind circumstanțele materializării evenimentelor nedorite;
 - (iv) estimarea consecințelor potențiale ale evenimentelor nedorite;

b) analiza riscului, care se referă la înțelegerea riscului în sensul precizării unui anumit nivel de încredere a acestuia; analiza riscului poate fi calitativă, semicantitativă, cantitativă sau o combinație a acestor variante;

c) estimarea riscului, care constă în interpretarea nivelului riscului prin prisma unor criterii prestabilite și încadrarea acestuia în:

- (i) categoria riscului acceptabil, care necesită numai precizarea unor eventuale măsuri de menținere a riscului la nivelul estimat;
- (ii) categoria riscului neacceptabil, care impune luarea unor măsuri eficiente și eficace de diminuare/atenuare a nivelului acestuia.

(2) Evaluarea riscului este urmată de un proces de tratare a riscului, care constă în precizarea metodelor și mijloacelor de reducere sau de menținere a riscului la un nivel acceptabil; acest proces de tratare poate fi conceput și într-o desfășurare ciclică, care presupune inițial estimarea unui risc rezidual (care este acceptat după aplicarea măsurilor de tratare a riscului), urmată de stabilirea nivelului de risc, caracterizarea acestui risc ca acceptabil sau inacceptabil și, pe această bază, luarea ulterior a deciziilor privind continuarea acțiunilor de tratare a riscului sau de monitorizare a menținerii riscului la nivelul obținut în urma etapei anterioare de tratament.

(3) Tratarea riscului include:

- a) evitarea demarării sau continuării activităților sau acțiunilor care ar putea conduce la creșterea nivelului riscului;
- b) fructificarea oportunităților care mențin riscul la un nivel acceptabil;
- c) aplicarea unor măsuri care modifică probabilitatea producerii evenimentelor nedorite;
- d) aplicarea unor măsuri care modifică consecințele producerii evenimentelor nedorite;
- e) împărțirea riscului cu una sau mai multe părți interesate.

Art. 6. — În cazul conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE, procesul de evaluare a riscului pornește de la următoarele aprecieri privind pericolozitatea gazelor naturale distribuite:

- a) gazele naturale aparțin categoriei substanțelor cu inflamabilitate ridicată (F+);
- b) gazele naturale se pot considera substanțe netoxice, dar cu potențial asfixiant.

Art. 7. — (1) Principalul pericol care trebuie considerat la evaluarea riscului asociat unei conducte de distribuție gaze naturale din oțel/PE corespunde materializării parțiale sau complete a următoarei succesiuni de evenimente:

- a) tubulatura din oțel/PE sau componentele amplasate pe aceasta cedează, conducta de distribuție a gazelor naturale își pierde etanșeitățile și se produce scăparea unui volum din gazele naturale;
- b) scăpările de gaze naturale produse datorită cedării conductei de distribuție a gazelor naturale nu sunt depistate și stopate rapid, iar acumulările de gaze naturale din zona în care s-a produs cedarea devin importante, depășind limita inferioară de explozie definită ca fiind raportul de volum de gaze naturale în aer sub care nu se va forma o atmosferă explozivă gazoasă;
- c) în zona cu acumulări de gaze naturale există o sursă de aprindere sau elemente care pot aduce la temperatura de autoaprindere amestecul de aer și gaze naturale scăpate din conducta de distribuție gaze naturale.

(2) Cauzele care determină cedarea conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE se pot clasifica estimativ în următoarele clase și categorii:

- a) clasa A — defecte generate de factori dependenți de timp:
 - (i) defecte produse de coroziunea exterioară;
 - (ii) defecte produse de coroziunea interioară;
 - (iii) defecte produse de coroziunea sub tensiune (vibrații/tasări);
- b) clasa B — defecte produse de factori stabili:
 - (i) defecte de fabricare (ale țevilor din oțel/PE, ale îmbinărilor sudate ale țevilor oțel/PE etc.);
 - (ii) defecte de construcție (ale îmbinărilor sudate dintre țevile tubulaturii, ale curbelor realizate din țevă în șantier etc.);
 - (iii) defecte ale componentelor amplasate pe tubulatură (flanșe, fittinguri, robinete etc.);
- c) clasa C — defecte generate de factori independenți de timp:
 - (i) defecte produse prin intervenții de terță parte;
 - (ii) defecte produse prin operarea incorectă a SD;
 - (iii) defecte produse prin solicitări climatice sau mișcări de teren (temperaturi scăzute, intemperii, alunecări de teren, inundații, eroziuni naturale, mișcări seismice etc.).

(3) Cedările/Neetanșeitățile conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE se pot clasifica în funcție de mărimea/aria deschiderii prin care se produc scăpările de gaze A_{sg} sau de diametrul orificiului echivalent deschiderii¹ d_{oe} , în următoarele tipuri:

- a) cedări/neetanșeități de mică amploare, având în mod obișnuit $d_{oe} < 2$ mm, determinate de defectele locale de tip „lipsă de material” (produse prin procese de coroziune sau eroziune);
- b) cedări/neetanșeități de amploare moderată, având dimensiuni cuprinse între $2 \text{ mm} \leq d_{oe} < D_e$ sau D_n , unde D_e este diametrul exterior al conductei de distribuție din oțel, iar D_n este diametrul nominal al conductei de distribuție din PE, produse prin plesnirea locală limitată a tubulaturii pe direcție axială, respectiv:
 - (i) defecte de tip fisură produse de solicitările de încovoiere accidentale, datorate, de exemplu, alunecărilor de teren sau mișcărilor seismice;
 - (ii) defecte cu „perforare” produse, de exemplu, prin intervenții de terță parte;
- c) cedări de mare amploare, prin fracturarea/ruperea completă a tubulaturii, cu $d_{oe} \geq D_e$ sau D_n , determinate de o combinație de cauze, cum ar fi:
 - (i) zone extinse de tubulatură cu defecte locale de tip „lipsă de material”;
 - (ii) suprasolicitarea conductei de distribuție a gazelor naturale datorită operării incorecte sau acțiunii unor încărcări mecanice accidentale, respectiv alunecări de teren, mișcări seismice etc.;
 - (iii) extinderea unor defecte de tip fisură existente pe țevile tubulaturii sau pe îmbinările sudate ale acesteia, datorită lipsei de tenacitate a țevilor sau îmbinărilor sudate sau datorită unor fenomene de oboseală generate de fluctuațiile presiunii de operare a gazelor naturale etc.

¹ Se poate calcula folosind metoda celor mai mici pătrate.

(4) Pentru analiza riscului tehnic atașat funcționării SD, constând din estimarea probabilităților de cedare a conductei de distribuție gaze naturale din oțel/PE și aprecierea mărimii consecințelor cedării, se utilizează schema prevăzută în figura nr. 1 (Riscul tehnic).

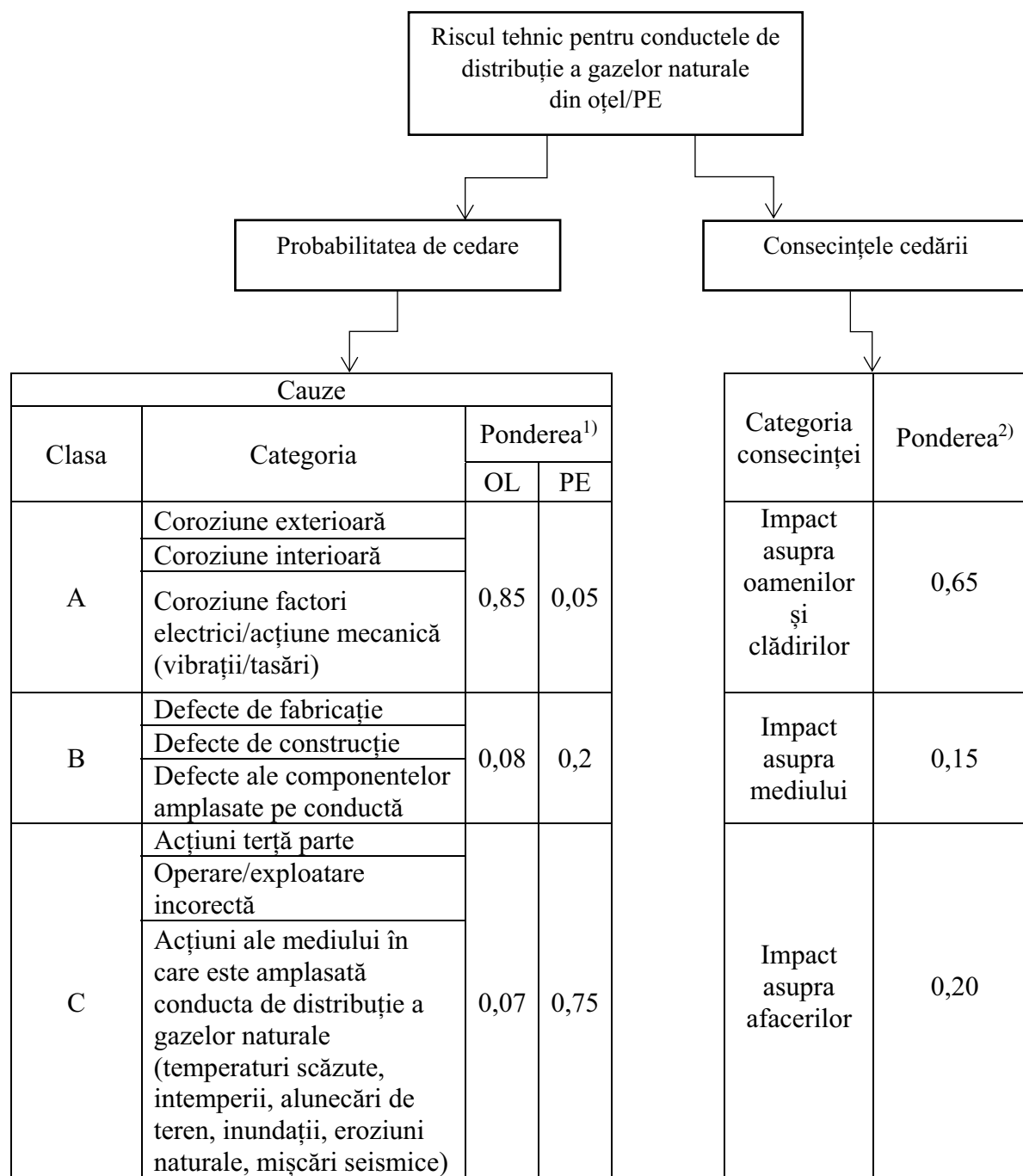

Figura nr. 1*) — Riscul tehnic

NOTE:

1) Datele se pot corela cu informațiile deținute din activitatea de „depistări pierderi gaze” (DPG); ponderea este, spre exemplu, procentul de pierderi de gaze naturale datorate coroziunii din totalul de pierderi de gaze naturale depistate și raportate (conform ordinelor de serviciu, centralizate pe lună/an, respectiv pe SD analizat).

2) Ponderea indică aici, spre exemplu, numărul de evenimente (incendii/explozii) care au avut la origine coroziuni raportate la totalul de evenimente înregistrate într-un anumit interval de timp (lună/an).

(5) La modelarea proceselor de aprindere a acumulărilor de gaze naturale scăpate dintr-o conductă de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE care a cedat (montată subteran) în cursul exploatării trebuie luate în considerare toate efectele generării exploziilor însoțite/urmate de incendii:

- a) efectul distructiv al degajării de căldură (efectul termic);
- b) efectul distructiv, de natură mecanică, produs de unda de șoc;
- c) efectul distructiv datorat antrenării și expulzării de fragmente solide;
- d) efectul distructiv asupra oamenilor.

*) Figura nr. 1 este reprodusă în facsimil.

Art. 8. — (1) Pentru evaluarea efectului termic al unei explozii urmate de un incendiu a unei conducte de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE se poate utiliza orice model adecvat, cel mai simplu dintre acestea fiind modelul cu sursă punctuală (unică) de radiație termică, pentru care schema de calcul este prevăzută în figura nr. 2.

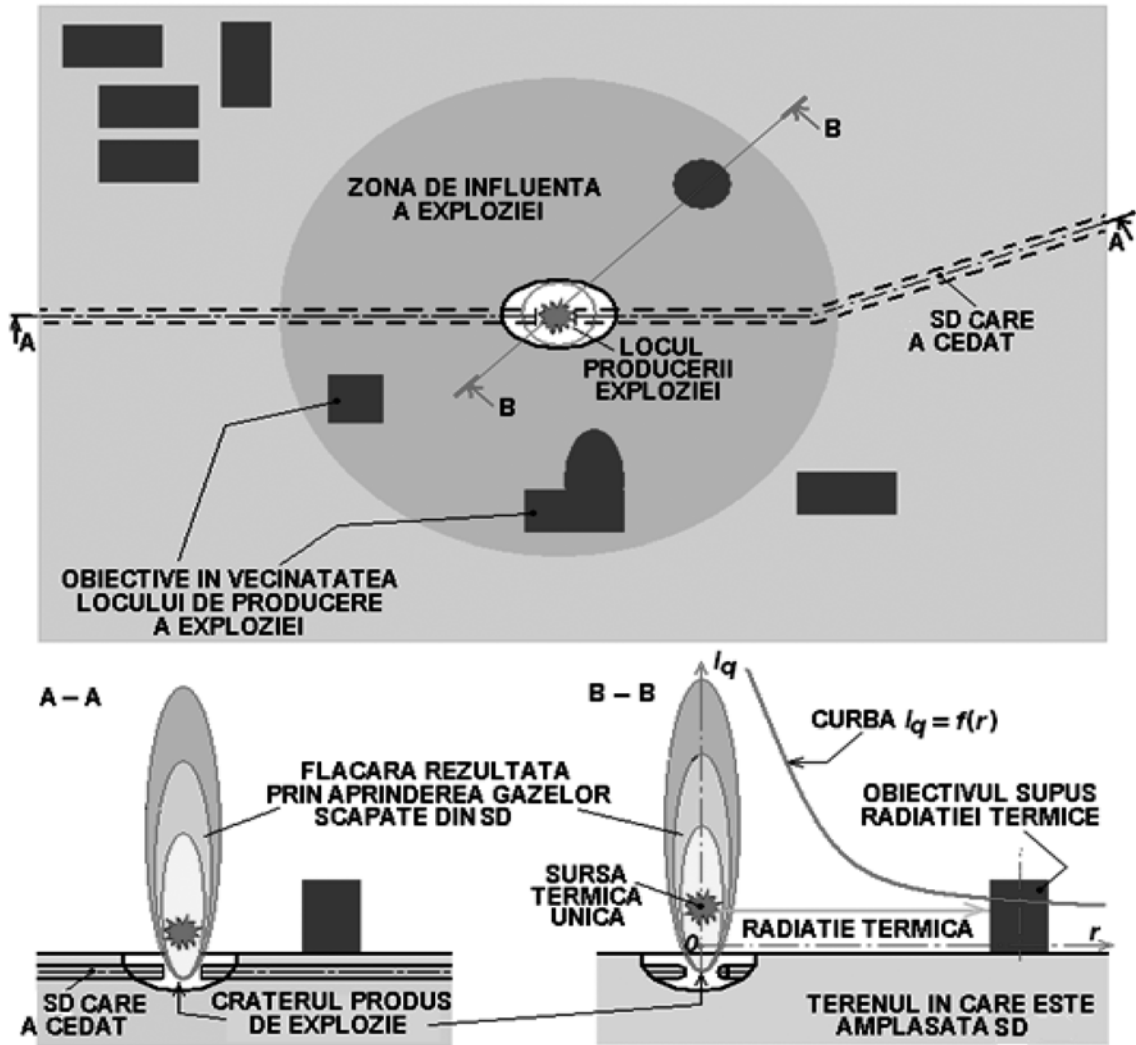

Figura nr. 2*) — Schematizarea zonei cu efecte termice cauzate de explozia urmată de un incendiu a unei conducte de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE

(2) Folosind formule de calcul potrivite se determină intensitatea expunerii oricărui obiectiv amplasat la o distanță „ r ” față de locul în care s-a produs o explozie urmată de un incendiu; considerând efectele diferitelor niveluri ale expunerii q_{ps} asupra diverselor tipuri de obiective, respectiv oameni, animale, clădiri, hale, arbori, vegetație de talie mică etc., din vecinătatea locului în care s-a produs o explozie urmată de un incendiu, se definește zona de influență a exploziei, stabilind valoarea minimă a razei „ r ” pentru care intensitatea expunerii obiectivelor este acceptabilă, nu are efecte distructive sau de degradare inadmisibile.

(3) Dacă se prescrie o valoare admisibilă a intensității expunerii q_{psa} , se poate determina mărimea r a razei zonei de influență a exploziei urmate de un incendiu, luând în considerare:

a) presiunea p a gazelor naturale din conducta de distribuție din oțel/PE la momentul în care s-a produs explozia;

b) aria A_{sg} a deschiderii produse prin cedarea conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE (prin care au scăpat gazele naturale care s-au aprins); acest mod de lucru se recomandă pentru analizele de la locurile evenimentelor tehnice și care se efectuează după producerea acestora (când se cunosc tipul cedării și valoarea A_{sg} , care se poate măsura/estima, după caz).

*) Figura nr. 2 este reprodusă în facsimil.

(4) Pentru analizele de risc care se efectuează în vederea stabilirii distanței de siguranță aferente conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE se recomandă utilizarea următoarei relații de determinare a razei r_{ie} a zonei de influență a exploziei urmate de un incendiu, respectiv a distanței de siguranță L_{sg} :

$$r_{ie} = L_{sg} = 0,3933 \times D_e \times \sqrt{\frac{p}{q_{psa}}},$$

unde:

— r_{ie} — raza zonei de influență a exploziei urmate de incendiu [m];

— L_{sg} — distanța de siguranță aferentă conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE [m];

— D_e — diametrul exterior al conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel sau D_n — diametrul nominal al conductei de distribuție a gazelor naturale din PE [mm];

— p — presiunea gazelor naturale din conducta de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE [MPa];

q_{psa} — intensitate expunere [kW/m²].

(5) Formula prevăzută la alin. (4) este obținută considerând următorul scenariu acoperitor de evaluare a riscului:

a) se produce cedarea conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE prin fracturarea completă a tubulaturii; aria deschiderii prin care se produc scăpările de gaze naturale A_{sg} corespunde unui orificiu cu diametrul echivalent $d_{oe} > D_e$ pentru conducta de distribuție a gazelor naturale din oțel sau $d_{oe} > D_n$ pentru conducta de distribuție a gazelor naturale din PE;

b) gazele naturale scăpate se aprind în cel mult 60 de secunde de la cedarea conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE;

c) este cunoscut nivelul admisibil q_{psa} al intensității expunerii pentru obiectivele din vecinătatea locului de producere a cedării conductei de distribuție a gazelor naturale.

(6) Efectele termice ale exploziilor urmate de incendiu sunt dependente și de durata expunerii τ_e , ponderea cu care intensitatea expunerii admisibile q_{psa} și durata expunerii τ_e influențează nivelul acestor efecte fiind descris de mărimea numită *sarcină/doză termică* S_{to} , care se poate defini astfel:

a) pentru evaluarea efectelor radiației termice asupra sănătății și vieții oamenilor, sarcina/doza termică se calculează cu formula:

$$S_{to} = \tau_e \times q_{psa}^{4/3},$$

unde:

— S_{to} — sarcina/doza termică, [unități de doză termică — t_{du}];

— τ_e — durata expunerii [s];

— q_{psa} — intensitatea expunerii admisibile [kW/m²];

b) pentru evaluarea efectelor radiației termice asupra clădirilor de locuit și diverselor obiective din vecinătatea conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE, sarcina/doza termică se calculează cu formula:

$$S_{to} = \tau_e^n \times (q_{psa} - q_{li}),$$

unde:

— S_{to} — sarcina/doza termică [unități de doză termică — t_{du}];

— τ_e — durata expunerii [s];

— n — exponent determinat experimental;

— q_{psa} — intensitatea expunerii admisibile [kW/m²];

— q_{li} — intensitatea-limită a expunerii pentru care nu se produce aprinderea [kW/m²].

(7) În analizele de risc se aplică cu precădere criteriile bazate pe nivelul sarcinii/dozei termice și corelațiile $q_{psa} = f(\tau_e)$, efectele produse de unda de presiune generată de cedarea conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE și de lovirea cu fragmentele solide, desprinse din conducta care a cedat și/sau din materialele expulzate la formarea craterului în locul de cedare (în cazul conductelor montate subteran), luându-se în considerare numai în cazuri speciale.

Art. 9. — (1) Evaluările de risc utilizate pentru determinarea distanțelor de siguranță L_{sg} aferente conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE se bazează, de regulă, pe construirea profilului riscului individual, respectiv:

$$p_{ri} = f(y_{dc}),$$

unde:

— p_{ri} — riscul individual, definit prin probabilitatea ca un eveniment tehnic, produs ca urmare a cedării unei conducte de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE, să aibă anumite efecte, precizate în fișa cu datele inițiale ale analizei de risc, asupra unei persoane aflate în vecinătatea acesteia, la o anumită distanță y_{dc} ;

— y_{dc} — distanța măsurată pe direcția normală la axa longitudinală a conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE.

(2) Pentru construirea profilului riscului individual — p_{ri} se consideră, de obicei, probabilitatea de producere și efectele asupra factorului uman ale evenimentelor tehnice constând din cedarea conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE urmată de incendiu; datele inițiale necesare construirii p_{ri} atașat unei conducte de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE sunt:

a) caracteristicile constructive — funcționale ale conductei de distribuție a gazelor naturale: diametrul exterior D_e pentru conducta de oțel sau diametrul nominal D_n pentru conducta de distribuție din PE și presiunea gazelor naturale, măsurată manometric, din conducta de distribuție a gazelor naturale, p — presiunea de operare a gazelor naturale din conducta de distribuție din oțel/PE din momentul producerii evenimentului tehnic;

b) durata τ_e a expunerii persoanelor la acțiunea radiației termice generate de un eveniment tehnic constând din cedarea conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE urmată de un incendiu;

c) sarcina/doza termică admisibilă S_{toa} , reprezentând nivelul sarcinii, respectiv al dozei termice S_{to} , pentru care se consideră că efectele evenimentului tehnic asupra factorului uman sunt neglijabile;

d) dependența $p_{el} = g(S_{to})$, dintre probabilitatea producerii diverselor efecte p_{el} și nivelul sarcinii, respectiv al dozei termice S_{to} ;

e) frecvența f_{cc} , a cedărilor produse pe conductele de distribuție ale SD din care face parte conducta de distribuție a gazelor naturale și ponderea p_{ci} a cedărilor urmate de incendiu; pentru conducta de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE aparținând SD se poate considera (acoperitor) $f_{cc} = 7,7 \times 10^{-3}$ cedări/(km x an) și valorile p_{ci} .

(3) Procedura de construire a riscului individual p_{ri} pentru o conductă de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE cuprinde următoarele etape:

a) se întocmește schema de calcul al riscului individual p_{ri} , corespunzător unei persoane situate la o distanță y_{dc} față de o conductă de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE cu datele inițiale cunoscute; schema de calcul are aspectul prevăzut în figura nr. 3;

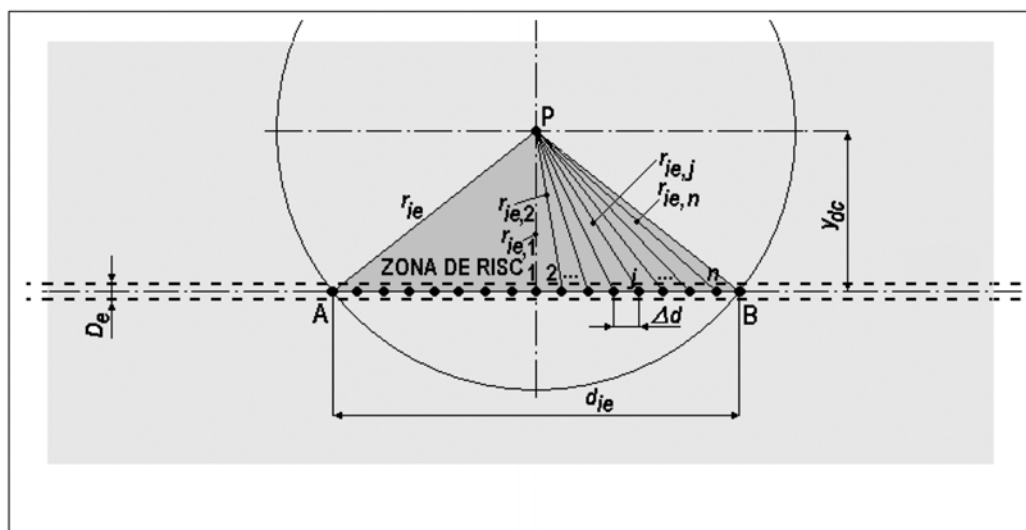

Figura nr. 3*) — Schema de calcul al riscului individual atașat unei conducte de distribuție;
De pentru conducta de distribuție din oțel sau D_n pentru conducta de distribuție din PE

b) se calculează valorile razei de influență r_{ie} , aplicând formula prevăzută la art. 8 alin. (4), și ale distanței de influență d_{ie} , folosind următoarea formulă:

$$d_{ie} = 2 \times \sqrt{r_{ie}^2 - y_{dc}^2},$$

unde:

— d_{ie} — distanța de influență unde poate avea loc cedarea conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE în orice loc situat între punctele A și B; cedarea conductei determină un efect periculos asupra unei persoane aflate în punctul P;

— r_{ie} — raza de influență dintre locul în care a cedat conducta de distribuție a gazelor naturale și punctul P ($y_{dc} \leq r_{ie,j} < r_{ie}$);

— y_{dc} — distanța dintre persoanele situate în punctul P și o conductă de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE;

c) se divide segmentul \overline{AB} într-un număr $2n$ de segmente cu lungimea $\Delta d = 0,5 \times \frac{d_{ie}}{n}$, se calculează valorile razelor de influență $r_{ie,j}$, $j = 1 \dots n$, folosind următoarea formulă:

$$r_{ie,j} = \sqrt{y_{dc}^2 + [(j-1) \times \Delta d]^2};$$

d) se calculează, pentru fiecare rază $r_{ie,j}$, cu $j = 1 \dots n$, valoarea intensității expunerii $q_{ps,j}$, cu $j = 1 \dots n$, folosind următoarea formulă:

$$q_{ps,j} = 0,15445 \times p \times \left[\frac{D_e}{r_{ie,j}} \right]^2;$$

e) pentru fiecare valoare $q_{ps,j}$, cu $j = 1 \dots n$, se calculează doza termică $S_{to,j}$, cu $j = 1 \dots n$, și apoi, din dependența $p_{el} = g(S_{to})$, se determină valorile probabilităților de producere

a diverselor efecte $p_{el,j}$, cu $j = 1 \dots n$; dependența $p_{el} = g(S_{to})$ se calculează folosind următoarea formulă:

$$p_{el} = \int_0^{S_{to}} \frac{1}{\sqrt{2 \times \pi \times \sigma_p}} \exp \left[-\frac{(S_t - S_{tm})^2}{2 \times \sigma_p^2} \right] dS_t,$$

în care $S_{tm} = 1940 t_{du}$, iar $\sigma_p = 445 t_{du}$;

f) se determină riscul individual p_{ri} corespunzător distanței y_{dc} , folosind următoarea formulă:

$$p_{ri} = 2 \times p_{ci} \times f_{cc} \times \Delta d \times \sum_{j=1}^n p_{el,j},$$

unde:

— p_{ri} — numărul anual de cazuri în care evenimentele tehnice pot avea efectele precizate în fișa cu datele inițiale ale analizei de risc asupra persoanelor situate la distanța y_{dc} față de conducta de distribuție a gazelor naturale analizată.

(4) Pentru evaluările curente (acoperitoare) privind determinarea distanțelor de siguranță aferente conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE aparținând SD se pot utiliza valorile: $f_{cc} = 7,7 \times 10^{-3}$ cedări/(km x an) și $p_{ci} = 1,75 \times 10^{-3}$, iar pentru evaluările mai precise: $f_{cc} = 7,7 \times 10^{-4}$ cedări/(km x an) și $p_{ci} = p_{cb-c} \times p_{ign}$, în care $p_{cb-c} = 1,8 \times 10^{-2}$ este probabilitatea producerii unei cedări de ampoare prevăzute la art. 7 alin. (3) lit. b) sau c), iar p_{ign} este probabilitatea de aprindere a gazelor naturale scăpate din conducta de distribuție care se calculează folosind următoarea formulă:

$$p_{ign} = \min[0,0555 + 0,0137 \times p \times D_e^2/0,81],$$

*) Figura nr. 3 este reprodusă în facsimil.

unde:

— p_{ign} — probabilitatea de aprindere a gazelor naturale scăpate din conducta de distribuție;

— p — presiunea gazelor naturale distribuite prin conducta de distribuție a gazelor naturale [bar];

— D_e — diametrul exterior al conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel, respectiv D_n — diametrul nominal al conductei de distribuție a gazelor naturale din PE [m].

Art. 10. — (1) Criteriul care trebuie aplicat pentru interpretarea rezultatelor obținute prin construirea p_{ri} pentru o conductă de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE este următorul: riscul individual atașat conductei de distribuție a gazelor naturale este acceptabil dacă, pentru toate distanțele y_{dc} corespunzătoare unor obiective cu prezență umană (clădiri civile/industriale) din jurul conductei de distribuție a gazelor naturale, valoarea p_{ri} a riscului individual este situată sub un nivel maxim acceptabil p_{rad} ($p_{ri} < p_{rad}$); de regulă, se consideră $p_{rad} = 10^{-5}$, iar pentru zonele de pe traseul conductei de distribuție a gazelor naturale având în vecinătate obiective cu densități umane importante se poate utiliza $p_{rad} = 10^{-6}$.

(2) Cea mai mică distanță y_{dc} (a unui obiectiv cu prezență umană față de o conductă de distribuție a gazelor naturale dată) pentru care este îndeplinită condiția $p_{ri} < p_{rad}$ are semnificația distanței de siguranță L_{sg} .

(3) Dacă la proiectarea unei conducte de distribuție a gazelor naturale se constată că nu este posibilă ajustarea de traseu necesară pentru a asigura că un obiectiv din vecinătatea acesteia este situat la o distanță $y_{dc} > L_{sg}$, trebuie prevăzute măsuri de diminuare a riscului p_{ri} .

(4) Metodele prin care riscul atașat unei conducte de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE poate fi menținut în domeniul acceptabil sau diminuat se pot clasifica în două categorii:

a) categoria metodelor fizice care includ, fără a fi o listă exhaustivă, următoarele:

(i) metoda dimensionării convenabile a conductei de distribuție a gazelor naturale, acționând asupra alegerii convenabile a gradului de rezistență al oțelului/a densității PE din care sunt fabricate țevile tubulaturii și/sau asupra adoptării raționale a grosimii de perete a acestor țevi;

(ii) metoda alegerii convenabile a tipului și dimensiunilor învelișului de protecție anticorozivă a conductei de distribuție a gazelor naturale, fabricate din oțel; utilizarea unui sistem adecvat de protecție anticorozivă pasivă a conductei de distribuție a gazelor naturale conduce la evitarea apariției defectelor superficiale locale pe tubulatura acesteia, menținerea grosimii de perete efective a tubulaturii la nivelul grosimii de proiectare și asigurarea unui nivel scăzut al riscului de producere a evenimentelor tehnice;

(iii) metoda alegerii convenabile a adâncimii de pozare a conductei de distribuție a gazelor naturale; creșterea adâncimii de pozare determină diminuarea sensibilă a probabilității de cedare a conductei de distribuție a gazelor naturale, în cursul exploatării, mai ales datorită micșorării vulnerabilității acesteia la intervențiile de terță parte;

b) categoria metodelor aferente activității de exploatare, care includ, fără a fi o listă exhaustivă, următoarele:

(i) metoda realizării tuturor lucrărilor de montare și sudare a conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE, cu respectarea prevederilor Normelor tehnice pentru proiectarea, executarea și exploatarea sistemelor de alimentare cu gaze naturale, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 89/2018;

(ii) metoda supravegherii conductei de distribuție a gazelor naturale, pentru depistarea eventualelor scăpări de gaze naturale în cursul exploatării, la intervale de cel puțin 72 de ore;

(iii) metoda marcării vizibile a traseului conductei de distribuție a gazelor naturale, pentru facilitarea supravegherii acesteia și evitarea degradărilor datorită interferențelor externe (intervențiilor de terță parte), cu bandă avertizoare, marcaje specifice pe elemente de construcție etc.

(5) Efectele aplicării oricărei metode de diminuare a riscului atașat unei conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE se pot exprima sintetic cu ajutorul unor factori de multiplicare F_{ir} , pentru frecvența f_{cc} sau ponderea p_{ci} , care intervin în formula de calcul al riscului individual p_{ri} , astfel:

a) factorul de multiplicare care ține seama de valoarea factorului de proiectare F considerat la dimensionarea conductei de distribuție a gazelor naturale se determină cu formula:

$$F_{irF} = e^{0,97 \times (F - 0,72)} ;$$

b) factorul de multiplicare care ține seama de modul în care s-a adoptat grosimea de perete s_n a tubulaturii conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE se poate determina cu formula:

$$F_{irS} = e^{-\alpha_F \times (s_n - 5)} ,$$

în care s_n se introduce în milimetri [mm], iar coeficientul α_F poate fi:

(i) $\alpha_F = 0,24$, dacă dimensionarea conductei de distribuție a gazelor naturale s-a făcut considerând $F = 0,72$;

(ii) $\alpha_F = 0,28$, dacă dimensionarea conductei de distribuție a gazelor naturale s-a făcut considerând $F = 0,60$;

(iii) $\alpha_F = 0,31$, dacă dimensionarea conductei de distribuție a gazelor naturale s-a făcut considerând $F = 0,50$;

(iv) $\alpha_F = 0,35$, dacă dimensionarea conductei de distribuție a gazelor naturale s-a făcut considerând $F = 0,40$;

c) factorul de multiplicare care ține seama de adâncimea de pozare subterană a conductei de distribuție a gazelor naturale se poate determina cu formula:

$$F_{irH} = 0,33697 + 1,93023 \times e^{-H_p} ,$$

în care adâncimea de pozare H_p se introduce în metri [m];

d) factorul de multiplicare care ține seama de intervalul de timp la care sunt programate activitățile de supraveghere și întreținere a conductei de distribuție a gazelor naturale se determină cu formula:

$$F_{ir\tau} = -0,06047 + 0,40020 \times \ln(\tau_{SI}) ,$$

în care intervalul de timp τ_{SI} dintre activitățile de supraveghere și întreținere se introduce în zile.

(6) Fiecare măsură de diminuare a riscului trebuie validată prin analiza economică a valorii, pentru a constata dacă există un raport convenabil (rațional) între mărimea cheltuielilor implicate de aplicarea ei și efectele de reducere a riscului pe care le produce.

Art. 11. — (1) Evaluările de risc utilizate pentru determinarea distanțelor de siguranță L_{sg} se încheie cu redactarea unui raport final care trebuie să cuprindă cel puțin următoarele:

a) datele inițiale necesare efectuării analizei de risc, respectiv:

- (i) caracteristicile constructive-funcționale ale conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE, (D_e pentru oțel sau D_n pentru PE și p);
- (ii) scenariul de cedare a conductei de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE și efectele materializării acestuia;
- (iii) frecvența f_{cc} a cedărilor produse pe conductele SD din care face parte conducta de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE;
- (iv) ponderea p_{ci} a cedărilor corespunzătoare scenariului considerat la analiza de risc;

b) procedura de construire a profilului riscului individual — p_{ri} și rezultatul aplicării acesteia;

c) criteriul aplicat pentru interpretarea rezultatelor obținute prin construirea p_{ri} și rezultatele aplicării acestuia (valorile determinate ale distanțelor de siguranță L_{sg});

d) caracterizarea riscului (acceptabil sau neacceptabil), precizarea eventualelor măsuri de diminuare/tratare a riscului și evaluarea efectelor acestora;

e) concluziile analizei, adică precizarea condițiilor în care riscul atașat utilizării conductei de distribuție a gazelor naturale considerate se poate încadra și se poate menține în domeniul acceptabil.

(2) Printre măsurile de diminuare, prevăzute la alin. (1) lit. d), se regăsesc:

a) montarea conductelor de distribuție a gazelor naturale din oțel/PE în tub de protecție;

b) montarea răsuflătorilor pentru evacuarea în atmosferă a eventualelor scăpări de gaze naturale, la capetele tubului de protecție.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

